

Directa

setmanari de comunicació

Núm 344 8 de gener de 2014 1,70 €

Dret al propi cos: un salt enrere

La contrareforma de Gallardón pretén esborrar els fruits de 30 anys de lluita pels drets sexuals i reproductius de les dones

PÀGINES 6-7

2-4

La Comissió Europea inverteix milions d'euros públics en la indústria privada per blindar les **fronteres**

8-9

L'aplicació del tipus penal d'**enaltiment del terrorisme** s'estén a Catalunya i Galícia

A fons

La mentida de l'austeritat: desmantant els mites de les **polítiques fiscals**

14-15

Quatre anys després del **terratrèmol d'Haití**: breu balanç del capitalisme del desastre

ESTIRANT DEL FIL

La Unió Europea continua entestada a convertir el vell continent en una fortalesa inexpugnable per a les migrants provinents de zones empobrides del món. Mitjançant el Setè Programa Marc d'Investigació i Desenvolupament, l'agència FRONTEX i el Fons Europeu pel Retorn, la Comissió Europea finança empreses del camp de la seguretat per aplicar un sistema de control migratori basat en l'externalització de fronteres, la tecnològització del control i les deportacions massives.

LLIBERTATS // LA COMISSIÓ EUROPEA INVERTEIX MILIONS D'EUROS PÚBLICS EN LA INDÚSTRIA PRIVADA PER BLINDAR LES FRONTERES EXTERIORS EUROPEES

El control migratori europeu en mans dels 'lobbies'

Daniela Ortiz i Xose Quiroga

@antigonia_info

L'Agència Europea per a la Gestió de la Cooperació Operativa a les Fronteres Exteriors dels estats membres de la Unió Europea (UE), coneguda popularment com a FRONTEX, va entrar en funcionament l'1 de maig de l'any 2005. L'agència, promoguda l'any abans pel Consell Europeu, s'atribueix com a tasques principals la millora de la gestió de les fronteres exteriors dels estats membres de la UE i la coordinació per fer operatiu el treball en equip entre aquests països. FRONTEX assisteix els estats en la formació de la seva guàrdia fronterera, fa el seguiment de l'evolució de les investigacions en matèria de control i vigilància de les fronteres exteriors i coordina les deportacions conjuntes amb els estats membres.

Durant els darrers anys, l'agència ha assolit més autonomia i ha ampliat la seva capacitat de decisió sobre els

operatius de control de les diverses fronteres. El seu pressupost inicial, l'any 2005, va ser de sis milions d'euros, mentre que l'any 2013 va comptar amb més de 90 milions d'euros per finançar la seva activitat. L'autonomia de què disposa li permet tenir capacitat de decisió pel que fa a les investi-

Un dels objectius d'EUROSUR és evitar l'entrada de migrants i refugiades a través d'un procés d'externalització de fronteres

gacions, els projectes i les operacions que desenvolupa. Aquestes operacions estan finançades directament amb fons públics de la Unió Europea i l'agència és qui escull les proveïdores i recomana les empreses indicades per desenvolupar les estratègies de control a la Comissió Europea i els estats membres.

D'aquesta manera, FRONTEX actua de nexe entre els estats membres i la indústria privada dedicada al sector de la seguretat.

El director executiu de l'agència, Ilkka Laitinen, un antic guàrdia de fronteres finlandès, també és membre del consell assessor de la Security and Defense Agenda (SDA), un lobby integrat per grans empreses de seguretat i I+D com Eads, Thales o l'espanyola Indra. Paral·lelament, aquestes mateixes empreses formen part de l'Organització Europea per la Seguretat (EOS), un lobby format per més de 30 empreses la presidència del qual va ser assumida recentment per Santiago Roura, director general d'Indra. L'SDA i l'EOS van organitzar una trobada a Brussel·les l'any 2011. En aquest fòrum, hi van assistir com a ponents membres de la Comissió Europea i del FRONTEX i empresari del sector de la seguretat. Durant la trobada, es va plantejar la pregunta següent: una renovada cooperació pública-privada pot contribuir a millorar la seguretat de la UE?

El comissari d'Indústria Antonio Tajani i la comissària d'Interior Cecilia Malmström durant una conferència organitzada per EOS l'any 2012 / FREDERIC REMOU-CHAMPS - KEOPS

ALTA SEGURETAT

El lobby EOS va organitzar una taula rodona sobre alta seguretat el 21 de març de 2012 a Brussel·les. L'objectiu principal de la trobada era discutir de quina manera una política industrial europea de seguretat integrada podia donar suport, amb garanties d'èxit, a l'aplicació de l'Estratègia de Seguretat Interior de la UE i augmentar la competitivitat de la indústria europea de seguretat. Segons l'EOS, l'èxit de l'esdeveniment no tan sols "demostra la voluntat de la Comissió Europea i el Parlament Europeu de col·laborar amb el sector privat amb l'objectiu de posar en pràctica la política de la UE cap a una societat més segura, sinó també el suport al desenvolupament d'una indústria europea més forta, basada en el lideratge en tecnologia i creació de llocs de treball, per impulsar el creixement econòmic".

Entre els convidats especials, destaquen el comissari d'Indústria i Emprenedoria de la Comissió Europea -l'italià Antonio Tajani- i la comissària d'Assumptes

82.630

persones van ser expulsades de la UE mitjançant deportacions forçades al llarg de l'any 2012

244

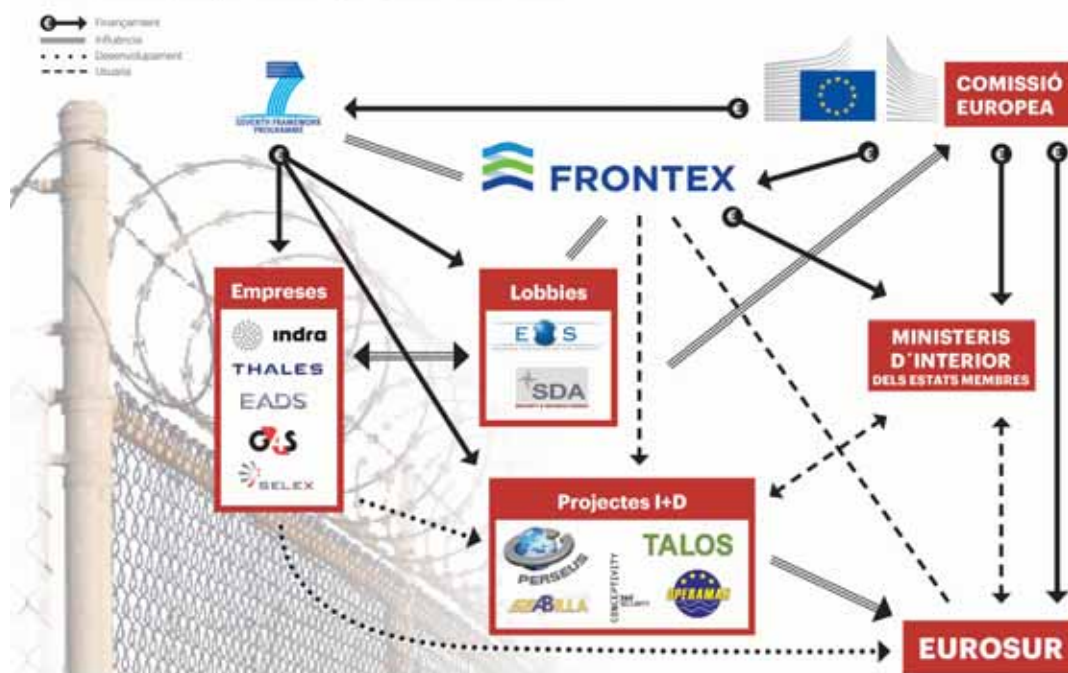
milions d'euros són els diners pressupostats pel desenvolupament del programa EUROSUR entre 2014 i 2020

30

grans empreses integren l'Organització Europea per la Seguretat, un "lobby" presidit pel director general d'Indra

Entramat al voltant del FRONTEX

Vincles econòmics i de poder entre empreses, lobbies i institucions

d'Interior, Cecilia Malmström. Com a responsable de les polítiques migratòries de la UE, Malmström va qüestionar l'efectivitat de les ganivetes de la tanca de Melilla, l'any 2013, tot i que va assegurar que "respectaven totalment la legalitat europea".

A l'esdeveniment, també hi va assistir l'actual director de Desenvolupament de FRONTEX, Erik Berglund, autor de l'informe *Necessitats identificades per FRONTEX*. Aquest dossier, publicat l'any 2008 a la pàgina web de la Comissió Europea, defensa la tesi que les fronteres han de romandre obertes pel comerç i la circulació de persones i tancades per les activitats criminals, entre les quals s'inclou l'anomenada "immigració il·legal". L'informe també explica amb brevetat el programa EUROSUR.

PROGRAMES DEL FRONTEX

Durant la trobada de 2012, es va discutir àmpliament el programa EUROSUR, presentat per la UE el 22 d'octubre de 2013 com a resposta pública al naufragi massiu de Lampedusa esdevingut dinou dies abans. L'anunci d'aquest nou programa va provocar titulars com "EUROSUR entra en vigor per evitar tragèdies com la de Lampedusa" o "EUROSUR: noves eines per salvar les vides dels immigrants". El programa EUROSUR és el nou Sistema Integral de Control de Fronteres Exteriors de la UE.

Consisteix en un sistema de vigilància i intercanvi d'informació dissenyat perquè els membres de la xarxa -FRONTEX i els estats membres- puguin compartir dades relacionades amb les fronteres en temps real mitjançant els centres de coordinació nacional. Un dels objectius fonamentals d'EUROSUR és evitar l'entrada de migrants i refugiades a la UE a través d'un procés d'externalització de fronteres. Aquest procés finança programes de col·laboració com el Pla Àfrica Espanyol, mitjançant el

L'agència Frontex va comptar amb més de 90 milions d'euros per finançar la seva activitat durant l'any 2013

qual la UE ha implementat sistemes de vigilància a les costes de Mauritània o el Senegal i ha establert una xarxa de Centres d'Internament d'Estrangers (CIE) a països del nord de l'Àfrica.

La taula rodona sobre alta seguretat també va comptar amb la participació d'Antonio González Gorostiza, membre d'EOS i director de protecció d'infraestructures crítiques de l'empresa Indra. González Gorostiza va ser coordinador del projecte Perseus, del qual van for-

mar part FRONTEX i multinacionals com Indra i Eads. El programa Perseus, que actualment es troba en fase de demostració, és un sistema de vigilància i intervenció de la zona prefrontonera de la Mediterrània mitjançant una xarxa de sistemes d'alta tecnologia. Entre els anys 2007 i 2013, Perseus va comptar amb un pressupost de 43 milions d'euros per la fase de desenvolupament. Aquest finançament va sortir de les arques del FP7: el setè programa d'investigació i desenvolupament de la UE. El FP7 és una iniciativa destinada a finançar projectes d'investigació i desenvolupament tecnològic que es publica amb una inversió en desenvolupament humà. Les subvencions es concedeixen seguint un "procés de convocatòria de propostes i avaluació per experts" i el pressupost l'atorga la Comissió Europea amb diners provinents de fons públics. A través del FP7, la UE finança projectes d'investigació que s'acaben traduint en sistemes de control i afavoreixen les grans empreses que s'encarreguen de la investigació i del seu desenvolupament posterior.

El FP7 ha finançat, entre d'altres, els projectes integrals de vigilància i interoperabilitat fronterera Seabille, desenvolupat per les empreses Selex, Eads, Thales, TTI Norte i Indra, amb un pressupost de quinze milions d'euros; el pro-

jecte Talos, desenvolupat per TTI Norte i la Indústria Aeronàutica d'Israel (IAI), amb un pressupost de 3,9 milions d'euros; i OPERAMAR, desenvolupat per Thales, Indra i Selex, amb un pressupost de 669.000 euros.

Diversos d'aquests projectes, catalogats com I+D, apareixen referenciats al document de treball de la Comissió Europea -publicat el gener de 2011- sobre la determinació de l'estructura tècnica i operativa de l'EUROSUR i les mesures que cal adoptar pel seu funcionament. En aquest document, es fa referència a Perseus, Talos i Operamar afirmant que "aquests projectes han començat a donar els primers resultats, que es tindran en compte durant el desenvolupament d'EUROSUR". El ministre d'Interior espanyol, Jorge Fernández Díaz, va mostrar la detenció d'una pastera com a part dels primers resultats de les proves del projecte Perseus durant una presentació pública feta a Madrid el 24 de setembre.

Durant el fòrum organitzat per EOS, González Gorostiza va reconèixer públicament la intenció de la Comissió Europea de cloure la fase d'investigació de Perseus, Talos i Operamar per poder continuar amb la fase d'implantació. A finals de 2013, Thales, Amper, Eads i les empreses espanyoles Indra i GMV han estat adjudicatàries de contractes de diversos ministeris d'Interior de països de la UE pel desenvolupament del programa EUROSUR. El programa comptarà amb un pressupost de 244 milions d'euros pel període 2014-2020. ◀

/ IMAYNA CÁCERES

El president de la CEOE s'enriqueix amb la tanca de Melilla

El president de la Confederació Espanyola d'Organitzacions Empresarials (CEOE), Joan Rossell, va afirmar en unes declaracions a la cadena Cope el juliol de 2012: "Van obrir les portes a l'exterior i, durant una sèrie d'anys, al voltant de mig milió de no nadius van entrar a Espanya anualment. Això va ser un problema i, avui, vist amb perspectiva, es veu clarament". Aquestes declaracions van ser publicades als mitjans de comunicació amb titulars com "Obrir el país a immigrants quan l'atur era del 8% va ser un problema" o "La immigració ha agreujat el problema de l'atur".

El mateix Joan Rossell presideix el fons de capital risc Miura Private Equity des de l'any 2008. Sota la seva presidència, la companyia va adquirir, a mitjans de l'any 2009, el 60% de l'empresa de seguretat Proytecta, encarregada del disseny i la instal·lació de la tanca tridimensional de Melilla i del manteniment del seu perímetre fronterer. La remodelació duta a terme l'any 2006 per les empreses Indra i Sallén va suposar una despesa de vint milions d'euros.

ESTIRANT DEL FIL

DRETS // LA UE UTILITZA UN TECNICISME BUROCRÀTIC PER ELUDIR EL CONVENI EUROPEU DE DRETS HUMANS EN MATÈRIA DE DEPORTACIONS

L'agència FRONTEX coordina deportacions massives

Marc Font

@La_Directa

Segons la informació publicada a la pàgina web de FRONTEX, el 8 d'octubre de 2013, un avió va partir de l'Estat espanyol amb destí a l'Equador i Colòmbia fent escales a Itàlia i Bulgària. El cost de l'operació va ser de 310.000 euros. En aquest vol, hi viatjaven persones que no tenien permís de residència per romandre en territori de la UE. Això que FRONTEX anomena operació de retorn conjunt és un procés de deportació massiva. Quan un país membre de la UE decideix organitzar un vol de deportació, informa l'agència, que coordina el vol juntament amb la resta de països. L'avió partirà del país organitzador i farà escala als països participants abans d'aterrar al país on es consuma la deportació.

En relació als casos de devolució, expulsió i extradició, l'article 19 de la Carta dels Drets Fonamentals de la UE exposa un únic punt que afirma: "Es prohibeixen les expulsions col·lectives". El Conveni Europeu de Drets Humans, al seu protocol número 4, expressa: "Queden prohibides les expulsions col·lectives d'estrangers". Tot i això, el document que estableix el Fons Europeu pel Retorn del període 2008-2013 en la gestió dels fluxos migratoris de la UE justifica la deportació massiva i declara: "Tenint present que l'expulsió col·lectiva està prohibida en virtut del protocol 4 del Conveni Europeu de Drets Humans,

La despesa dels programes de retorn del Ministeri d'Interior per a l'any 2012 va superar els 26 milions d'euros

només les persones que són objecte d'ordres d'expulsió individuals podran ser retornades a través de les operacions de retorn conjuntes, que poden rebre finançament en virtut de la present decisió". D'aquesta manera, un tecnicisme burocràtic permet la pràctica de la deportació massiva a Europa.

Aquests vols de "retorn conjunt" són finançats pel FRONTEX, segons el que es publica a la pàgina web de l'agència. Al final del text explicatiu sobre aquest tipus d'operacions, s'aclareix: "Les despeses

Fondo Europeo para Retorno - Programa Anual				2012
Proyecto (cifras en euros)	Beneficiario Final	Contribución UE	Contribución Fondos Públicos	TOTAL
Acción 1: Gasto en dietas de funcionarios con misión de escolta de extranjeros en retorno forzoso	MIR-OGPO	1.500.000,00	900.000,00	2.000.000,00
Acción 2: Coste de manutención de los extranjeros internados en CIEs en trámite de retorno	MIR-OGPO	2.872.500,00	957.500,00	3.830.000,00
Acción 3: Coste de la asistencia sanitaria prestada a los extranjeros internados en CIEs en trámite de retorno	MIR-OGPO	890.796,81	296.932,27	1.187.729,08
Acción 4: Programas de retorno voluntario asistido con especial atención a personas vulnerables	MEYSS-SGII/TO	5.250.000,00	1.750.000,00	7.000.000,00
Acción 5: Gastos de viaje de los retornados y gestión de los vuelos en retornos forzados	MIR-SGPGIMS/SES	7.385.050,85	4.114.949,15	11.500.000,00
Acción 6: Difusión de los objetivos y el contenido de los programas de retorno voluntario entre la población inmigrante	MEYSS-SGII/TO	110.000,00	36.666,67	146.666,67
Acción 7: Programas de retorno voluntario productivo para los inmigrantes que deseen retornar voluntariamente para mejorar las posibilidades de reintegración en los países de origen	MEYSS-SGII/TO	369.999,99	123.333,34	493.333,33
Asistencia técnica	MIR-MEYSS	408.068,35	0,00	408.068,35
TOTAL		18.786.418,00	7.779.981,43	26.566.399,43

FONDOS UNIÓN EUROPEA

cobertes pel FRONTEX poden variar, ja que també es poden utilitzar altres fonts de finançament pels vols de retorn, per exemple, el Fons Europeu pel Retorn".

EL FONDS EUROPEU PEL RETORN

El Fons Europeu pel Retorn finança el pla de Retorn Voluntari promogut per l'Estat espanyol com a pla d'ajut econòmic a les persones migrades que desitgen tornar al seu país d'origen de manera voluntària.

El maig de 2012, l'Organització Internacional de les Migracions i la Creu Roja, organitzacions encarregades de desenvolupar part del Pla de Retorn Voluntari, van anunciar la suspensió del programa arran de la manca de recursos i de l'existència d'una llista d'espera constant de prop de set-centes persones.

En les revisions econòmiques dels programes de retorn publicades pel Ministeri d'Interior espanyol, la xifra total de

Resum de les inversions del Fons Europeu de Retorn fetes per l'Estat espanyol l'any 2012

Anunci del Programa de Retorn Voluntari del govern espanyol

despesa per a l'any 2012 va superar els 26 milions d'euros. Durant aquell any, l'Estat espanyol va invertir més de tres milions d'euros d'aquest pressupost en costos de manutenció de persones detingudes als CIE, un milió d'euros en costos d'assistència sanitària de persones internes als CIE en tràmit de retorn, dos milions d'euros en dietes de funcionariat amb missió d'escolta durant deportacions forçades i onze milions d'euros en despeses de viatge de les persones retornades i en la gestió dels vols de deportació forçada. Aquell mateix any, el Ministeri d'Interior va adjudicar un contracte per valor d'onze milions d'euros a les empreses Swift Air i Air Europa per un "servei de transport aeri de passatgers pel trasllat de ciutadans estrangers i de funcionaris públics entre diversos punts del territori nacional i des d'aquests a d'altres països".

Dins l'article 6, sobre accions comunitàries, del document que estableix el Fons Europeu pel Retorn, s'indica com un dels destins del pressupost el "suport a l'elaboració i l'actualització regular, en cooperació amb l'Agència (FRONTEX), d'un manual comú de bones pràctiques en matèria de retorn, també amb relació als acompanyants".

Quan un país membre de la UE organitza un vol de deportació, informa l'agència FRONTEX, que el coordina juntament amb la resta de països

El desembre de 2013, l'agència FRONTEX va publicar el Codi de Conducta per les operacions de retorn conjuntes coordinades per l'agència a la pàgina web. A l'article 6, referent a les mesures coercitives, es prohibeix l'ús de sedants per facilitar l'expulsió i es reserva el dret d'actuar, en els casos d'emergència, per garantir la seguretat del vol. Les operacions de retorn conjunt gestionades pel FRONTEX formen part d'una estratègia per abaratir costos en processos de deportació, a més d'anul·lar la possibilitat de resistència de les persones deportades mitjançant l'ús de sedants i la presència exclusiva als vols de tripulació, metges, agents del FRONTEX, policia i persones deportades. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

La llei de Protecció de la Vida del Concebut i els Drets de la Dona Embarassada, un atac al dret al propi cos de les dones

8-9

L'article 578: l'aplicació del tipus penal d'enaltiment del terrorisme s'estén a Catalunya i Galícia

CONSUM // EL PREU DE LA LLUM HA PUJAT MÉS D'UN 100% A L'ESTAT ESPANYOL DURANT ELS DARRERS ONZE ANYS

La subhasta de la tarifa elèctrica, dos anys de manipulació impune

Quique Badia

@qbadiamasoni

Des que es va liberalitzar del tot el sector de l'electricitat, a l'Estat espanyol mai no s'havia donat una situació com la que es va viure durant el consell de ministres del 27 de desembre de 2013: la imposició del preu d'aquest bé mitjançant un decret governamental. Aquesta mesura situa l'increment de la part liberalitzada de la factura en un 1,4% i la de la part regulada pel govern espanyol en un 0,9%, xifra que, sumada, queda molt lluny de l'11% que va estipular la subhasta dels Contractes d'Energia per al Subministrament de l'Últim Recurs (CESUR) feta a finals d'any, que estableix el preu de la tarifa domèstica de l'electricitat de la major part de les llars de l'Estat espanyol.

La subhasta CESUR és un instrument gestionat per l'empresa privada Operador del Mercado Ibérico de Energía, Polo Español SA (OMEL) sota la supervisió de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) i de la Comissió Naci-

Les elèctriques espanyoles tenen un marge de benefici que duplica la mitjana europea

onal dels Mercats i de la Competència (CNMC), creada recentment. A l'instrument en qüestió, hi participen bancs, oficines financeres, fons d'inversió i, també, les mateixes companyies elèctriques. Cal establir una distinció amb la subhasta que du a terme OMEL diàriament, on les empreses del sector compren i venen energia per al dia següent. A la subhasta trimestral dels CESUR, no s'hi negocia l'energia, sinó el seu preu, que queda subjecte a l'especulació.

Consell de ministres del 27 de desembre de 2013 / MONCLOA

L'any 2009, l'administració socialista, amb José Luis Rodríguez Zapatero al capdavant, va decidir que aquesta subhasta establiria, trimestralment, l'anomenada Tarifa d'Últim Recurs (TUR), per la qual es defineix el preu de l'electricitat per a les consumidores que tenen contractada una potència inferior a 1.000 volts i una potència igual o inferior a 10kW. El rebut de la llum consta d'una part regulada pel govern espanyol, a través de la qual es financen els peatges d'accés, les primes a les energies renovables i l'anomenat deute elèctric; i d'una part liberalitzada, que és la que estableix la subhasta objecte de controvèrsia i on també hi ha inclosos els sobrecostos del sistema.

EL REGULADOR JA HAVIA AVISAT

No és la primera vegada que un ens regulador mostra preocupació per la possibilitat que aquesta subhasta pogués haver estat manipulada. L'any 2011, la desapa-

reguda Comissió Nacional de l'Energia (CNE) va optar per l'obertura d'un expedient informatiu intern davant el que va reconèixer com una "evolució observada dels preus del mercat diari de l'electricitat" que anava contra els interessos de les consumidores. El setembre d'aquell mateix any, la CNE va obrir un nou expedient informatiu i, l'any 2012, les sospites van ser confirmades per la CNMV, a la qual l'organisme encarregat de supervisar que no hi hagi acords pel que fa a les tarifes entre l'oligopoli de les elèctriques va sol·licitar la seva col·laboració. Tot i que aquests informes han estat tant en mans de l'administració socialista com de la popular, cap dels dos governs mai no ha dut a terme mesures contra aquesta pràctica.

EL FRACÀS D'UN SISTEMA

Fins l'any 1997, el govern espanyol era encarregat de fixar les tarifes elèctri-

ques. A partir d'aquell any i mitjançant la promulgació de la Llei del Sector Elèctric 54/1997 de 27 de novembre, s'enceta el procés de liberalització d'aquest mercat, de la mà del Partit Popular (PP) de José María Aznar. Aquest procés culmina l'1 de juliol de 2009 amb el Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) al govern de l'Estat, data a partir de la qual les persones amb una potència contractada igual o superior a 10kW es van veure obligades a escollir una oferta subjecte al lliure mercat. En canvi, les persones amb la potència contractada que estipula la TUR van quedar a mercè de l'esmentada subhasta. Els últims onze anys, el preu de l'electricitat ha viscut un increment superior al 100%, fet que situa l'Estat espanyol com el país de la Unió Europea (UE) amb les tarifes més elevades pel que fa a aquest bé. Les elèctriques espanyoles tenen un marge de benefici que duplica la mitjana europea. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

DRETS // LA CONTRAREFORMA DEL GOVERN DEL PP RETROCEDEIX MÉS ENLLÀ DE LA LLEI DE 1985

Gallardón ataca el dret de la dona al propi cos

Victor Yustres

@victoryus3

De la llei de Salut Sexual i Reproductiva i Interrupció Voluntària de l'Embaràs a la de Protecció de la Vida del Concebut i els Drets de la Dona Embarassada. El títol de l'avantprojecte de llei presentat pel ministre de Justícia espanyol, Alberto Ruiz-Gallardón, i aprovat al consell de ministres del govern espanyol el 20 de desembre de 2013 ja indica la càrrega ideològica del text i l'atac que suposa al dret al propi cos de les dones. El govern del PP s'alinea amb la dreta més reaccionària i els grups ultracatólics i tira endavant una llei que, en cas de ser aprovada al Congrés, seria una de les més restrictives d'Europa en matèria d'avortament.

La llei Gallardón torna a la norma de supòsits de 1985 i la limita encara

més. La dona només podrà avortar en cas de violació (fins a les dotze setmanes) o de greu perill per la seva salut física o psíquica (fins a les 22 setmanes). Aquest risc, però, haurà de ser acreditat per dues especialistes que no formin part de la clínica on es dugui a

La llei Gallardón elimina el supòsit per avortar en cas de malformació del fetus, que sí que recollia la norma de 1985

terme l'avortament i caldrà un "període de reflexió" de set dies per autoritzar-lo. A més, les dones d'entre setze i divuit anys necessitaran una autorització del seu pare, mare o tutora per poder interrompre l'embaràs. Un altre dels punts més polèmics és l'eliminació

del supòsit per avortar en cas de malformació del fetus, que sí que recollia la norma de 1985.

REBUIG AMPLI

La majoria de partits polítics s'han posicionat contra la llei i fins i tot s'han

Concentració a la delegació del govern de Barcelona contra la llei Gallardón el 20 de desembre / LINO DE VALIER

alçat veus crítiques dins el Partit Popular. El president d'Extremadura, Fernando Monago; la delegada del govern a Madrid, Cristina Cifuentes, o el president gallec, Alberto Núñez Feijoo, han criticat públicament la llei de Gallardón. Els governs d'Andalusia i de Navarra també

MARISA FERNÁNDEZ // ADVOCADA

“És una llei contrària a totes les resolucions internacionals”

Es pot lluitar contra la llei Gallardón apel·lant als tractats internacionals?

El problema de les resolucions internacionals és que tenen poca capacitat d'obligació. Els drets sexuals i reproductius de la dona estan reconeguts i ratificats per l'Estat espanyol a la Conferència Internacional de Població del Caire, el 1994. Tot i així, això té poc poder front a les lleis estatals.

On se situa la contrareforma del PP d'entre les legislacions europees?

La norma vigent, la de 2010, ja és lleugerament més restrictiva que les de la majoria de països europeus, però la contrareforma seria un pas enrere enorme. És una llei desfasada, retrògrada i contrària a totes les resolucions internacionals.

Hi ha alguna esquerda legal per tombar-la en cas que s'aprovi?

Seria possible interposar un recurs al Tribunal Constitucional (TC), que l'any 1985 ja va fer una sentència sobre el dret al propi cos més avançada que aquest avantprojecte (davant d'un recurs d'inconstitucionalitat interposat pel pare del ministre Gallardón). Però trobo més útil que dins del PP s'alcin veus discrepant que l'aturin.

El govern català pot fer alguna cosa des del punt de vista jurídic?

L'Estatut de Catalunya té un article en defensa del dret al propi cos de les dones. Aquí tenim un conflicte jurídic, ja que la llei Gallardón seria una llei orgànica que xocaria amb l'Estatut, que també ho és. El govern català podria interposar un recurs al TC per invasió de competències. ◀

TERESA ESPAÑOL // PEDIATRA

“No es pot obligar ningú a tenir un nen amb malformacions”

Què et sembla que la llei Gallardón no permeti l'avortament en cas de malformacions del nasciturus?

Ho trobo bestial. Sóc especialista en malalties minoritàries i he tractat molts nens amb malformacions que tenen una vida que no és vida. Ni per a ells ni per als pares. Obligar una família a tenir un nen amb malformacions és horrosos.

Quina vida tenen aquests infants?

Han d'estar en tractament constant, anant contínuament a l'hospital i visitant especialistes, que, a més, solen ser costosos. Per exemple, els nens amb malformacions cardíaques greus s'han de fer moltes

operacions quirúrgiques i arrossegueu problemes de salut de joves, si hi arriben. Fins i tot hi ha malformacions que se sap que abocaran el nen a la mort en pocs anys, independentment del tractament que segueixin. Si això és vida, crec que és un plantejament completament erroni.

Això pensen els grups antiavortistes...

Doncs, demostren una hipocresia tremenda. Jo els enviaria a cuidar nens amb malformacions que no han sigut volguts i que, en molts casos, són maltractats o abandonats. Segur que els canviaria la visió del que anomenen *dret* a la vida. Un infant ha de ser volgut perquè tingui una vida mínimament digna. ◀

han rebutjat la reforma als seus parlaments autonòmics.

En el cas de Catalunya, la llei orgànica espanyola xoca amb la resolució votada pel Parlament català el mes de setembre per blindar la llei de 2010 aprovada pel PSOE i garantir el dret a l'avortament públic i segur per a les dones. L'objectiu és avançar cap a la tramitació d'una llei catalana sobre salut sexual i reproductiva i dret al propi cos. Es tracta d'un afer complicat, ja que les lleis basades en drets fonamentals i llibertats públiques són competència de l'Estat, segons l'article 81 de la Constitució espanyola.

La llei Gallardón també ha estat criticada a escala internacional pel govern de l'Estat francès, que ha enviat una carta al ministre on titlla la reforma d'"inquietant".

INHABILITACIONS I PRESÓ

Tot i que la dona que avorta no serà penalitzada directament, el Codi Penal sí que recollirà penes de fins a tres anys de presó i sis anys d'inhabilitació per a les professionals que practiquin avortaments amb el consentiment de la dona. Algunes professionals sanitàries ja han anunciat que faran objecció de consciència i d'altres pensen que serà inevitable que passi. "Estic convençuda que els professionals, si és necessari, tornaran a fer avortaments clandestins perquè no permetran que hi hagi dones que morin pel fet de ser tractades per gent inexperta", opina Eva Luna, llevadora en un centre d'atenció primària de Barcelona.

Altres metges, com Santiago Barambio, ginecòleg i director de la clínica especialitzada en avortaments Tutor Mèdica, creuen que la desobediència és massa arriscada: "Molts professionals no voldran practicar avortaments perquè

les penalitzacions són molt dures i això implica que la dona no tindrà els millors metges a l'abast. Ara bé, els avortaments es continuaran fent, això segur".

RESPOSTA FEMINISTA

El moviment feminista també ha reaccionat. "És una llei que ens infantilitza i ens agredeix", afirma Sara Borrella, militant del col·lectiu de dones feministes Gata-maula. "Primer, creiem que és prioritari anar als hospitals per recordar a les dones que la llei encara no s'ha aprovat i que poden continuar avortant. I, si al final s'aprova, crearem centres autogestionats pel moviment feminista amb professionals sanitaris per garantir avortaments segurs", afegeix Borrella.

A l'Estat espanyol, l'any 1976, es van produir 100.000 avortaments clandestins

Per la seva banda, Betlem Cañizar, activista a l'espai feminista Ca la Dona, considera que "tornar a les lluites que fa més de 30 anys que reivindicuem és dur i esgotador", però té clar que els moviments feministes no només continuaran reclamant el dret a decidir sobre el propi cos, sinó que també el practicaran: "Hi hagi la llei que hi hagi, les dones continuarem avortant".

Segons l'OMS, prop de 47.000 dones moren cada any al món a causa d'avortaments mal fets; la immensa majoria, a països amb lleis restrictives. Entre 4,5 i 5 milions de dones són ingressades per complicacions derivades d'aquests avortaments clandestins. A l'Estat espanyol, l'any 1976, es van produir 100.000 avortaments clandestins i, segons dades del Tribunal Suprem, van morir entre 200 i 400 dones. ◀

Escuche feminista a la seu del PP de Barcelona el 16 de maig de 2013 / BÀRBARA BOYERO

El govern del PP s'ha alineat amb la dreta més reaccionària i els grups ultracatólics / BÀRBARA BOYERO

SÍLVIA ALDAVERT // COORDINADORA DE L'ASSOCIACIÓ DE PLANIFICACIÓ FAMILIAR DE CATALUNYA I BALEARS

“Exercirem l'objecció de consciència si s'aprova la llei”

Quines conseqüències pot tenir la llei Gallardón?

Una de les més greus serà l'augment de les desigualtats entre dones: les que tinguin diners aniran a l'estranger a avortar i les que no, ho faran clandestinament, jugant-se la vida. La situació s'agreuja per a les dones migrades que no tinguin dret a la targeta sanitària, perquè els serà pràcticament impossible interrompre el seu embaràs de manera legal.

Com pensa lluitar contra la llei la vostra associació?

Per començar, hem iniciat contactes amb el govern i el Parlament català. Hem de caminar cap a una

lleï pròpia de salut sexual i reproductiva a Catalunya i, alhora, continuar garantint a les dones el dret al seu propi cos i a una maternitat desitjada. Exercirem l'objecció de consciència si s'aprova la llei i, a més, treballarem políticament per frenar-la.

La llei també obvia les polítiques preventives...

No només això, sinó també les polítiques d'educació sexual i la formació professional per a la pràctica segura d'avortaments. Si es deixa de fer tot això, augmentaran els avortaments clandestins i poc segurs. No té cap ni peus. Veurem com ho podem fer, però continuarem garantint el dret a un avortament segur d'una manera o d'una altra. ◀

BETLEM CAÑIZAR // ACTIVISTA DE CA LA DONA

“El dret al propi cos és fonamental si volem un poble lliure”

Com valora la contrareforma de la llei de l'avortament?

Amb la llei de 2010, havíem aconseguit uns mínims que han tomat completament. Aquest pas enrere ens situa més enllà de l'any 85. És dur i esgotador per al moviment feminista i, a més, no té cap sentit perquè, hi hagi la llei que hi hagi, les dones avortarem.

Què planteja, ara, el moviment feminista?

És molt important visibilitzar la nostra oposició a la llei, que recordem que encara no ha estat aprovada. Nosaltres seguirem reclamant el dret al propi cos i no només reclamant-lo, sinó practi-

cant-lo. Per tant, seguirem avortant i desobeint el que faci falta.

El govern autonòmic català podria fer alguna cosa?

Hauria de blindar els drets de les dones, encara que això suposi un enfrontament amb l'Estat. És una pràctica política que no acostumen a fer els governs, però és perfectament legítima si es vulneren drets humans reconeguts, com el dret a l'avortament. No podem parlar del dret a decidir d'un poble sense reconèixer la seva ciutadania com a subjectes polítics actius. El dret al propi cos és fonamental si volem un poble lliure. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

LLIBERTATS // L'ANY 2013 ES VA TANCAR AMB NOMBRESES IMPUTACIONS PER 'ENALTIMENT DEL TERRORISME' A TOT L'ESTAT

L'aplicació de l'article 578 s'estén a Catalunya i Galícia

Matteo Mastronardi

@La_Directa

En acabar els actes organitzats per l'Esquerra Independentista de Barcelona amb motiu de l'Onze de Setembre de 2012, Ferran Blasi i Gregori Saavedra, membres de la Colla Bastonera Cop a Cop, van pujar a l'escenari -lluïnt el vestit típic de ballador de la colla- amb les fotos de les preses polítiques catalanes Lola López i Marina Bernadó, internades en presons franceses. Segons les seves declaracions, volien "denunciar la dispersió i la vulneració dels drets humans", fet que els ha costat un judici a l'Audiència Nacional espanyola i -fins que aquest no se celebri, el 27 de març- la petició de dos anys de presó, vuit d'inhabilitació i una fiança de 3.000 euros per responsabilitat civil, sota l'acusació prevista a l'article 578 del Codi Penal: enaltiment del terrorisme.

UN TIPUS PENAL SINGULAR

El tipus penal que contempla aquest article, pràcticament desconegut a altres ordenaments jurídics europeus, va ser introduït al Codi Penal l'any 2000 amb els vots favorables dels grups parlamentaris del PP, el PSOE, CIU i Coalició Canària (els tres últims amb matisos) i amb la finalitat explícita de "cobrir un àmbit d'impunitat detectat entre el delictes d'amenaçes i el d'apologia".

La finalitat de l'article 578 és "cobrir un àmbit d'impunitat detectat entre el delictes d'amenaçes i el d'apologia"

Avui, més de tretze anys després, la pena per enaltiment continua al primer pla de l'actualitat jurídica i política i les seves detractores afirmen que la introducció d'aquest tipus penal ha estat una eina per a la persecució d'idees, manifestacions i actes públics i, per tant, s'ha vulnerat el dret de la ciutadania a la llibertat d'expressió i a participar en assumptes polítics. En realitat, l'article castiga amb penes de presó d'un a dos anys dues figures delictives clarament diferenciades: d'un costat, l'enaltiment o la justificació del terrorisme i de les seves autores, de l'altre, la realització d'actes de menys-

preu, descrèdit o humiliació de les víctimes de delictes terroristes. L'advocat basc Andoni Hernández Murga, defensor dels bastoners, fa notar que la decisió de no haver tipificat les dues figures delictives en articles diferents va ser interpretada per part de la doctrina jurídica com un intent d'encobrir una criminalització discutida i discutible (l'enaltiment/la justificació), amb una altra que no ho és (el menyspreu o la humiliació de les víctimes).

Juntament amb la Llei de partits (2002), l'article 578 és un dels exemples més evidents de la tendència expansiva de la intervenció penal en la persecució del terrorisme, que es va imposar a escala mundial després dels atemptats de l'11 de setembre de 2001 i de la qual el govern d'Aznar va ser defensor acèrrim. En aquest context, era previsible que l'article 578 desplegués tota la seva força al País Basc, amb centenars d'imputacions i condemnes i la prohibició preventiva d'actes públics organitzats per col·lectius cultu-

ral o polític perquè, presumptament, s'infringiria el precepte en qüestió. Com a exemple del protagonisme polític que té i ha tingut aquest article al País Basc, cal recordar que Arnaldo Otegi, secretari general de Sortu i un dels impulsors del procés de pau, ha estat imputat per enaltiment del terrorisme en tres ocasions i ha estat condemnat per això a quinze mesos de presó.

MÉS ENLLÀ DEL PAÍS BASC

Durant l'any 2013, si bé d'una banda es van dictar sentències absolutòries que reconeixen que el fet d'exhibir fotos de presos i preses d'ETA no comportava necessàriament incórrer en un delictes d'enaltiment del terrorisme, de l'altra, els efectes del precepte s'han estès a Galícia, on 26 persones han estat imputades, i a Catalunya, amb el cas dels bastoners.

Però no és la primera vegada que, sota aquest mateix pretext, l'Audiència Nacional colpeja la dissidència a Catalu-

Crema de les banderes francesa i espanyola a Barcelona la Diada de 2012 / RAMON SERRA

nya. Si el cas amb més ressò a les xarxes socials va ser el de la detenció, el 2011, del raper lleidatà Pablo Hasél, acusat d'enaltir el secretari general del PCE(r), *Camarada Arenas*, en una de les seves cançons, el cas més recent és el de les cinc anarquistes de Barcelona, detingudes el maig de 2013 sota l'acusació, entre d'altres, d'haver enaltit "les accions comeses per diferents organitzacions terroristes, especialment ETA i els GRAPO" fent comentaris a les xarxes socials. Anteriorment, l'Audiència Nacional ja s'havia fet notar a Catalunya amb la prohibició de l'acte de rebuda a Laura Riera, després de complir nou anys de presó per "col·laboració amb banda armada", durant la festa major de la Vila de Gràcia perquè suposava que es violaria el precepte previst a l'article 578. Els Mossos d'Esquadra van fer complir la prohibició, una actuació que va acabar amb el portaveu de la coordinadora organitzadora de l'acte detingut i càrregues policials pels carrers de la vila. ◀

Imputat per lluir la foto de la seva parella a la 'korrika'

M. M.
@La_Directa

Al País Basc, les històries de repressió es multipliquen. El 14 de juliol de 2011, Aitziber, de 25 anys, es trobava en presó preventiva des de feia més de cinc mesos per la seva militància a l'organització juvenil de l'esquerra *abertzale* SEGI. Aquell mateix dia, la *korrika*, la cursa que cada dos anys creua el País Basc per impulsar l'èuscar i recollir fons per als centres d'aprenentatge de l'organització AEK, passava per Bergara i Mondragón. Iñaki, també de 25 anys, hi participava com a corredor i exhibia la foto d'Aitziber, la seva parella sentimental. El fiscal li demana quinze mesos de presó i vuit anys d'inhabilitació per enaltiment del terrorisme.

Iñaki ens explica: "Amb diferents companys, vam treure les fotos dels presos polítics bascos per denunciar la conculcació dels drets que pateix aquest col·lectiu: el dret d'estar prop del seu lloc de residència, els drets lingüístics... A més, les vam treure perquè, aquell dia, hi fossin presents... per-

què estem segurs que, si haguessin estat al carrer, no haurien dubtat a participar en aquesta mobilització a favor de l'èuscar. Arran d'aquests fets, l'Ertzaintza va començar una investigació utilitzant unes fotos publicades en un mitjà de comunicació comarcal com a proves. Finalment, sis companys vam ser imputats i, després de declarar a l'Audiència Nacional, es va arxivar el cas per dos d'ells".

A la sentència, es llegeix que, al Jutjat Central d'Instrucció número 5 de l'Audiència Nacional a Madrid, Iñaki va declarar: "La intenció de portar la foto d'un pres a la *korrika* és defensar el dret que tenen d'estar prop dels seus pobles". Va dir que la foto que portava era la de la seva parella Aitziber. Que la seva intenció no era enaltir ETA o els seus membres. Que Aitziber està en presó preventiva, no ha estat condemnada.

Li pregunto per la situació penitenciària d'Aitziber a l'època dels fets i Iñaki explica: "Aitziber es trobava a la presó d'Alcalá Meco. Va ser detinguda al nord del País Basc, a Sant Joan de Peu de Port (Baixa Navarra), ja que va haver de fugir per evitar ser torturada, tal com han denunciat molts

dels seus companys que van ser detinguts durant la batuda policial que va tenir lloc la matinada del 21 d'octubre de 2010. Durant l'any i mig que va estar presa, va treguer les presons de Sèishes (Estat francès), Alcalá de Henares-Meco i Estremera (les dues darreres a la Comunitat de Madrid). Avui, es troba en llibertat provisional a l'espera del judici".

Després de les imputacions, van començar les mobilitzacions; Iñaki en recorda dues en particular: "Una va tenir lloc quan ens va arribar la primera citació judicial: vam simular una *korrika*, però en lloc del seu testimoni típic de fusta, vam portar una espelma, el símbol d'Etixerat (l'organització de familiars de represaliades polítiques basques). I el febrer d'aquest any, vam organitzar un festival poètic (*bertso saioa*) i, el dia del judici, es van fer aturades i mobilitzacions als centres educatius. Totes les iniciatives que vam dur a terme (concentracions, rodes de premsa, manifestacions, mocions als ajuntaments) eren sota el lema *La solidaritat no és delictiu! Presos polítics bascos a Euskal Herria*. Vam tenir molt suport".

Finalment, el mes de març, va arribar la sentència: absolució pels quatre. Una sen-

tència que, tot i que és ambigua en alguns aspectes, a partir de la seva ratificació, el novembre, pel Tribunal Suprem, jugarà un paper important per la futura jurisprudència sobre l'aplicació de l'article 578. ◀

Manifestació pels drets de les preses i refugiades basques a Bilbao el 8 de gener de 2011 / ALBERT GARCIA

26 imputades per la solidaritat amb les preses de Resistència Galega

Manifestació en solidaritat amb les preses independentistes gallegues l'abril de 2011 / CONTRAINFO GALIZA

M. M.
@La_Directa

Galícia, les imputacions per enaltiment del terrorisme van començar arran de la detenció, el novembre de 2011, de quatre independentistes gallegues per ordre de l'Audiència Nacional, sota l'acusació, entre d'altres, d'integració a organització terrorista, en referència al grup Resistència Galega. L'operació policial, que finalment va acabar amb dues detencions més, va incloure el registre dels domicilis dels detinguts i de tres centres socials,

a Vigo, Santiago de Compostel·la i Lugo. Amb les detencions, va començar la criminalització dels mitjans de comunicació, però també les mobilitzacions i les mostres de solidaritat, que van ser durament reprimides: durant el 2013, es van notificar 26 imputacions per enaltiment del terrorisme.

La majoria de les persones imputades van poder declarar als jutjats de Galícia, però quatre d'elles van haver d'anar a Madrid per ordre de l'Audiència Nacional. Borxa és un dels protagonistes involuntaris d'aquest guió feixuc: "El 2 de juny, es va fer una manifestació massiva, que va reunir entre 20 i 30 mil persones, contra els pro-

jectes miners que es pretenen desplegar a Galícia durant els propers anys. La seva índole colonial va estar al primer pla de la convocatòria. Una de les activitats que els solidaris gallegues acostumem a fer és col·locar-nos a llocs visibles del recorregut durant manifestacions populars (contra les preferents, per la defensa de la llengua gallega, etc.) i exhibir pancartes amb lemes antirepressius i fotos dels patriotes presos. Això, ho fem com una *performance*: duem grànates i màscara blanques i la boca tapada per una bandera espanyola".

Borxa ens explica les motivacions d'aquest i altres actes similars: "L'objectiu és visibilitzar l'existència d'una repressió espanyola planificada contra el poble galleg i, en aquest cas particular, la denúncia del tracte inhumà i il·legal, o sigui, el tracte de presoners enemics, a què l'Estat espanyol sotmet els presos independentistes".

Pregunto a Borxa per què els obliguen a anar a declarar a Madrid (citats formalment només nou dies abans): "Penso que vam muntar tota la parafernàlia mediàtica, inclús el viatge a Madrid, perquè necessaven crear la sensació social de perillositat

(amb terroristes, un entramat, gent que els enalteix) abans d'emetre una sentència tan desproporcionada".

Si la història personal de Borxa sembla que acabarà en res (fa un parell de setmanes, el fiscal va demanar l'arxivament del cas), aquella dels quatre independentistes detinguts el 2010 ha acabat amb penes molt altes: la sentència els condemna a penes d'entre deu i divuit anys de presó per la seva vinculació a Resistència Galega, considerada organització terrorista, cosa que obre la porta a la il·legalització d'algunes de les organitzacions de l'independentisme galleg.

Però, en una història com aquesta, amb condemnes altes, criminalització sistemàtica dels mitjans i repressió constant, també flueixen els sentiments: pregunto a Borxa per la seva relació amb els presos de qui en va exhibir les fotos: "Tots els quatre imputats som amics d'alguns dels presos. Per mi, que sóc militant independentista, la relació d'amistat deriva del meu activisme amb dos d'ells al centre social de Lugo, Màdia Leval, però n'hi ha d'altres que hi tenen una relació d'amistat des de la infantesa". ◀

OPINIÓ LLIURE

La decisió dels presos bascos

Antoni Batista

Periodista

@antonibatista1

Els presos bascos han pres una decisió d'enorme transcendència de cara a la consolidació del final de la violència, la pau i els camins de la reconciliació i la normalització ciutadana. Aquesta decisió, l'han feta efectiva en dos temps, carregats de símbols.

Primer temps, un comunicat llegit per Marixol Iparagirre, *Anboto*, històrica militant dels comandos Madrid i Argala (itinerant), precisament el d'Henri Parot. Aquesta causa, que ha estat objecte de la sentència del Tribunal de Drets Humans d'Estrasburg, ha provocat més excarceracions en un mes que en tota la trajectòria penitenciària posterior a l'amnistia de 1977. *Anboto* va ser, també, membre de la direcció d'ETA i és la companya d'un dels ideòlegs de l'estratègia de l'abandonament de la via armada, Mikel Albizu, *Antza*. Segon temps, un gran acte en la mateixa harmonia amb els alliberats per la sentència europea.

Dos temps de compàs binari resoltos amb dos ítems polítics importantíssims. El primer, el reconeixement públic del dany causat; el segon, l'acceptació de la legislació penitenciària de manera individual, fet que permetrà noves llibertats i millores en les condicions carceràries, sobretot pel que fa a l'acostament de reclusos, la majoria dels quals compleix condemna a molts quilòmetres del seu entorn individual i social.

La llegenda de convertir-se en estàtua de sal pel fet de mirar enrere és la que tenalla el govern espanyol

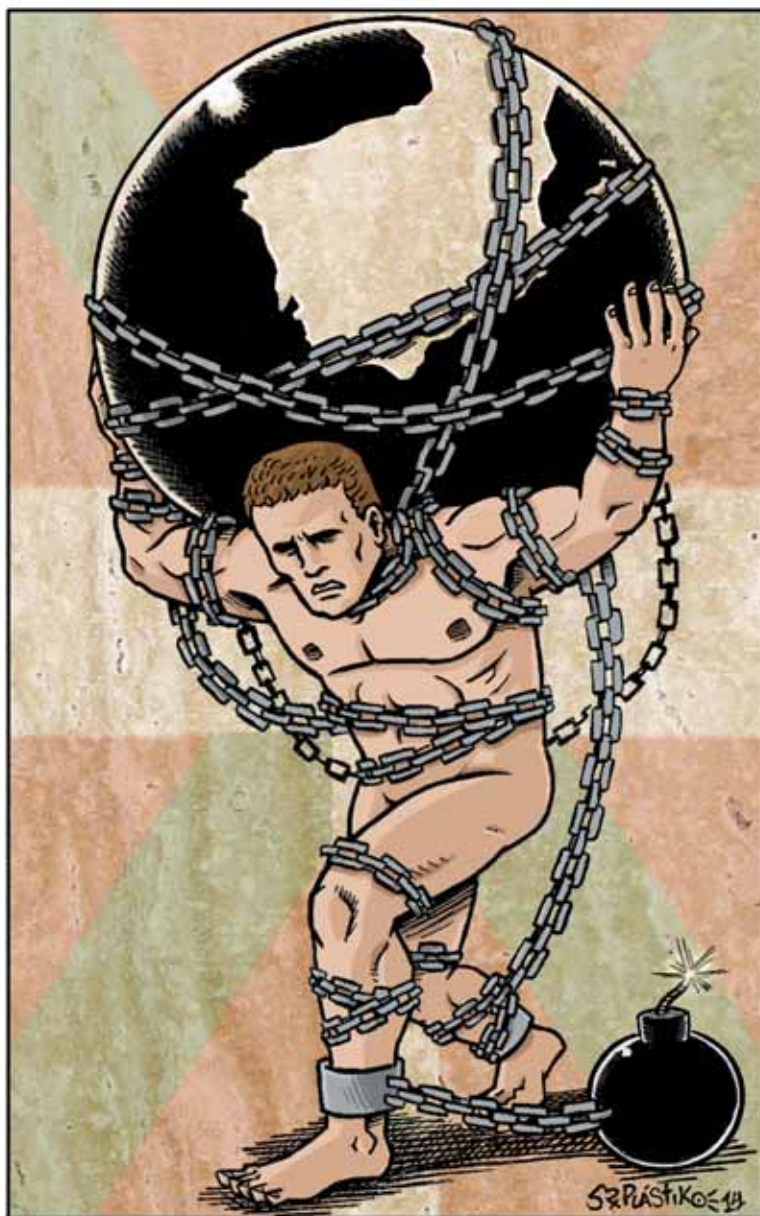
La decisió dels presos, col·lectiu de notable influència dins d'ETA, és un pas més en el camí de la pau, que, tanmateix, té un "inici de càntic" (acabem l'any Espriu recordant-lo "per sempre més") de molta més força que tots els moviments que es continuaran fent: el final de la violència amb el component ètic del respecte del dret a la vida, que és molt més que polític, és ètic i fins i tot moral.

En tot aquest camí, no només es va consolidant el final de la violència, sinó també l'hegemonia de la política i la democràcia. Un dels problemes atàvics de l'esquerra independentista basca va ser la preponderància del braç armat sobre el braç civil, però, durant l'última dècada s'han anat invertint els termes en benefici de les persones, de la societat i fins i tot del programa estratègic de la independència. La generació d'Otegi, Díez Usabiaga, Goiricelaya, Permach, Barrena, Moreno, Etxeberria..., però també d'Urrutikoetxea, Etxebeste, Iparagirre, Albizu..., ha operat el canvi de signe. D'influència irlandesa, com d'influència irlandesa va ser el preàmbul de la treva de Lizarraga-Garazi (1998) que ells mateixos van cuinar en el seu debut. A menys violència, més independència, i a més política, menys milícia.

Tots els passos que faci l'esquerra abertzale, tanmateix, semblaran petits als qui temen que la normalització basca aleni el procés independentista

Al govern espanyol, qualsevol pas endavant d'ETA li sembla poc, tot i que ell no en fa cap. Està pressionat per la ultradreta que acull a la militància i el vota a les urnes i per unes associacions de víctimes del terrorisme que haurem d'anar acostumant-nos a adjectivar com a *víctimes corporatives*, perquè no totes les víctimes són com les que han fet essència de ser-ne, ni totes són espanyolistes ni totes són d'extrema dreta. El primer acte de reconeixement oficial del dany causat davant de víctimes, atenció, no el va fer ETA, sinó l'esquerra *abertzale*, a través del portaveu de Sortu, Fernando Barrena. Hi havia víctimes catalanes que havien patit Hipercor, com Robert Manrique i la família de Xavier Valls, i Rosa Lluch, a l'acte acadèmic de la UB (2012) que aplegava víctimes de victimaris oposats pel vèrtex i en presència del bisbe mediatador Uriarte.

Tots els passos que faci l'esquerra *abertzale*, tanmateix, semblaran petits als qui temen que la normalització basca aleni un procés independentista que

segueixi l'estela de l'estelada. Sabien combatre les armes i, on no arribaven amb la llei, se la saltaven, però combatre la democràcia no genera autoritats morals i solidaritats, sinó desgast i descrèdit. Que la *prensa del Movimiento* contrarestés el comunicat dels presos de reconeixement del dolor causat per consolidar la pau amb la capacitat operativa actual d'ETA de fer cotxes-bomba, quan l'últim va esclatar el 30 de juliol de 2009, obre un camp a l'hermenèutica bíblica.

La llegenda de convertir-se en estàtua de sal pel fet de mirar enrere és la que

/ SR. PLÁSTIKO

tenalla el govern espanyol. No faran res i tot el que faci ETA de cara a la distensió els semblarà poc i demanaran més. Però l'esquerra *abertzale* sap que el govern sobreactua amb la no actuació, mentre que ells caminen un trànsit que és unilateral: fer encara que no facin. Amb aquesta política, l'esquerra *abertzale* és a les institucions amb força creixent, cada cop hi ha més presos al carrer, segur que lliuraran les armes més aviat que tard i optaran, amb moltes possibilitats, a la *lehendakaritza* quan Arnaldo Otegi estigui en condicions de presentar-s'hi. ◀

PERSPECTIVA

'O retallades, O acomiadaments' a Panrico: 100 dies de vaga

Antonio García López

Membre de l'assemblea de treballadors de la planta de Panrico a Santa Perpètua

@La_Directa

Som treballadors de Panrico i, l'any 2005, vam veure com la família Costafreda venia una de les empreses més importants del sector de la brioixeria de l'Estat a una empresa de capital risc, Apax Partners, per 900 milions d'euros, 200 menys del seu valor real. Per desgràcia de la plantilla de Panrico, Apax Partners es va fer amb el control de l'empresa invertint 200 milions d'euros i demanant els 700 milions restants a un centenar de bancs. A continuació, va liquidar els actius de l'empresa -recuperant la inversió amb beneficis- i la va deixar en mans dels bancs.

Llavors, apareix Oaktree, una altra empresa de capital risc, que imposa un pla de viabilitat que consisteix en una rebaixa salarial del 25% -excepte pels alts càrrecs, directius i alts executius, que tenen una pujada d'entre el 45 i el 67%- i la liquidació de les millores socials que havíem conquerit arran d'anys de lluita i esforç... perquè, si no et baralles i lluites, ningú no et regala res. Per garantir l'aprovació del pla, Oaktree va fer votar aquest pla de viabilitat al conjunt de l'empresa, tot i que les retallades requereien només sobre un 40%. Aquest pla i el procediment de votació van tenir el suport i la signatura dels representats de la UGT -el sindicat majoritari a nivell d'intercentres (però no a la planta de Santa Perpètua), que està al servei de la direcció i ho signa tot. La Generalitat també va signar el pla, que era vigent fins a finals de 2014 i incloïa el compromís de no dur a terme cap acomiadament durant aquest període.

Quatre mesos abans del pla de viabilitat, Panrico va repartir prop de catorze milions d'euros entre els accionistes

Tot això no té cap valor per l'empresa ni per la Generalitat, ja que, abans d'acabar el 2013, l'empresa ens porta a un altre pla de viabilitat, mitjançant el qual pretén acomiadar gairebé la meitat de la plantilla de tot l'Estat (1.914) i aplicar retallades salarials del 35 al 45%, tot això, sota la direcció del nou conseller delegat: Carlos Gila Lorenzo, tot un Robin Hood del segle XXI, disposat a robar els diners als pobres per donar-los als rics. Una vegada més, les persones que no es veuen afectades -o només col·lateralment- per aquestes retallades i diversos

representants de la UGT -disposats a signar el que calgui- tornen decidir per nosaltres. Quatre mesos abans del pla de viabilitat, Panrico reparteix prop de catorze milions d'euros entre els accionistes i anuncia que no pot assumir el cost de les nòmines del setembre. Per pressionar la negociació del pla de viabilitat i impedir una vaga durant el període de converses, la direcció declara Panrico en concurs de creditors.

Nosaltres entenem que ens volen fer el mateix que amb l'anterior pla de viabilitat i creiem que les negociacions s'han de fer amb la planta de Santa Perpètua amb els nostres representats sindicals de CCOO. És llavors, quan considerem que l'única sortida que hi ha és defensar-nos amb una vaga indefinida que, efectivament, comença el 13 d'octubre de 2013, sota l'eslògan *O.O.* Després de quatre setmanes de negociacions, l'empresa s'acarnissa

amb la vaga de la planta de Santa Perpètua i hi concentra el gruix dels acomiadaments, que sí que es fan efectius i porten la planta gairebé a l'aturada tècnica. Malgrat dues votacions i dos No rotunds al pla de viabilitat a tot l'Estat, els membres de la comissió negociadora signen a favor del pla de l'empresa i negocien 1.045 acomiadaments i una rebaixa salarial del 18%. Aquesta rebaixa, sumada a la que es va fer el 2013 a Santa Perpètua, és d'un 43%. Portem més de 100 dies de vaga, estem organitzats, barallant-nos i lluitant per allò que és nostre. Visca la lluita de Panrico per la nostra dignitat, per la dignitat dels nostres pares i mares que van lluitar tant pels nostres drets i per la dignitat dels nostres fills i filles, que són el futur que ens estan intentant arrabassar. Estem lluitant per un futur millor per a tots els obrers i les obreres. Visca la lluita de la classe obrera! ◀

/ PERE TUBERT

CANVI DE RUMB

Li dic cony! L'he reconquerit!

Maria Gironès

Membre del Casal de Joves Xiroc de La Directa

@La_Directa

Tot va començar a la VIII Calçotada del Fort Pienc, el 9 de març de 2013. Aquesta és una activitat que organitzem entre Arran Fort Pienc, el Casal de Joves Xiroc i l'Esplai Xiroc. La calçotada coincidí amb el dia de la dona treballadora i vam acordar fer diferents activitats sota el lema: *Contra el patriarcat, calçot al plat!*

Unes quantes dones d'aquestes entitats ens vam posar d'acord per adaptar *Els Monòlegs de la Vagina*, un recull de més de 200 entrevistes que l'autora, Eve Ensler, va recopilar i adaptar al format monòleg durant els anys 90. Nosaltres els vam traduir i ens els vam intentar fer nostres, ja que eren totalment vigents en forma i contingut. Els monòlegs parlen dels pèls, de la violació, de les minifaldilles, d'experiències sexuals, del ginecòleg, d'orgasmes i gemecs... aspectes rutinaris de la nostra vida quotidiana com a dones que, malauradament, no surten de l'esfera privada i individual massa sovint.

Els Monòlegs de la vagina parlen dels pèls, de la violació, de les minifaldilles, d'experiències sexuals, del ginecòleg, d'orgasmes i gemecs...

El primer dia d'assaig vam repartir els papers i els vam llegir en veu alta. Al principi, ens va fer una mica de vergonya, ja que cap de nosaltres havia fet res semblant. Però, un cop vam començar, ningú no ens podia aturar. Una estranya eufòria va dominar l'ambient i a nosaltres mateixes.

Aquest darrer any, hem fet prop de quinze actuacions parlant de les vagines per diferents organitzacions i arreu del territori. A la majoria de llocs, hem vist cares de sorpresa que, en el transcurs de l'actuació, s'han anat transformant en curiositat fins arribar al somriure. I és que les vagines són així, sorprenents i curioses. Cal reivindicar les vagines perquè poques coses són tan *normals*. Dones del món! Uniu-vos i parleu de la vostra vagina! És divertidíssim! ◀

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra, 08014 Barcelona**. L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Portbou ha de fer un examen de consciència

Josep Maria Loste i Romero
Portbou (Alt Empordà)

El poble de Portbou ha de despertar del seu somni daurat i dir prou a tanta ignomínia. El poble de Portbou ha de fer un profund examen

de consciència i preguntar-se, demanar-se, per què ha votat, des de fa més de 30 anys, uns consistoris tan nefastos i panxacontents. El poble de Portbou ha de superar l'anarisme de dretes, el *berlusconisme* antisocial en què està immers des de fa dècades. El poble de Portbou ha de voler ser un poble normal de Catalunya, un poble com qualsevol altre poble de la nostra estimada comarca de l'Alt Empordà. Cal superar la política d'improvisació perpètua i articular un full de ruta de debò, un pla estratègic que ens permeti redreçar-nos per combatre la misèria econòmica i, sobretot, moral. ◀

PENSEM

Tarifes que fragmenten

Pau Casacuberta
@arietcat

Rascar-se la butxaca l'u de gener per pagar el bitllet de metro és una tradició tan nadalenca com la missa del gall. I tot gràcies a l'Autoritat del Transport Metropolità, un organisme públic farcit d'interessos privats que deu celebrar les pujades de la T-10 amb cava i neules, com el consell d'administració d'una multinacional després de cloure amb èxit una ampliació de capital. L'encariment del transport públic toca la pera per diverses raons. La primera -i més evident- és perquè no ens ho podem permetre. Després de perdre la feina o que ens retallin el sou, l'últim que ens falta és que ens apugin els serveis bàsics. És clar que els tecnòcrates que recreen aquest suppositori d'austeritat no tasten la mateixa medicina. El consell d'administració d'ATM, per exemple, està format per divuit polítics convergents i socialistes que, cada any, es reparteixen 30.000 euros en concepte de dietes per

cinc (cinc!) reunions d'escassa durada. Això per no parlar de TMB, que compta amb un contingent de 600 directius, que cobren una mitjana de 100.000 euros l'any. No em pregunteu a què es dedica aquest batalló d'executius; és un misteri insondable. L'apujada tarifària d'ATM té, d'altra banda, una lectura política més anguniosa. El metro o l'autobús no són tan sols mitjans de transport, sinó també mitjans de comunicació. Més enllà de desplaçar persones, el transport públic desplaça idees, cossos físics plens de paraules. Viagem per establir vincles entre nosaltres, per mesurar les nostres afinitats. Per aquesta raó, encarrir el transport públic aprofundeix aquesta dinàmica perversa del capitalisme que consisteix a fragmentar la societat en partícules aïllades. Si no ens podem veure les cares, si el transport és tan car que únicament podem comunicar-nos a través de fràgils hiperenllaços, com ho farem per organitzar-nos? La propera vegada que compreu una T-10, recordeu que, a banda d'escurar-vos les butxaques, també us separen dels vostres aliats. ◀

COM S'HA FET

Bon any, ja tornem a ser aquí. Afrontem el 2014 amb ganes i amb esperances de començar a establir definitivament l'economia del projecte, cosa molt difícil, però que confiem poder fer amb el vostre suport en forma de subscripció. Per la nostra banda, el Jose ens comenta que, a les corresponsalies, no es descansa: "Comencem el curs amb ganes. Aquest diumenge 12 de gener, ens trobem a les 11h al Bar del Teatre (antic bar la Calma) de la Garriga. La idea és fer trobada amb la gent que dona suport a la DIRECTA al Vallès Oriental i el Baix Montseny. Potser és una mica just per convocar, però ens agradaria que, si coneixeu gent de la zona, li feu arribar la convocatòria. I també ens

agradaria que les subscripores i les mecenes n'estiguin assabentades per si volen participar-hi. La idea és intentar replicar aquestes trobades als diferents llocs on hi hagi gent amb ganes de col·laborar amb el col·lectiu. L'objectiu és explicar en quin moment es troba la DIRECTA i intentar resoldre els dubtes que té la gent sobre el col·lectiu i les dinàmiques de funcionament; establir mecanismes de coordinació; revisar temes com la difusió i la distribució del setmanari; repassar l'agenda temàtica local i regional, i el que vagi sorgint al voltant d'aquests temes". D'altra banda, reengegem totes les comissions que havien començat a treballar abans de nadal. De moment, això és tot, fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ SEISDEDOS

*Si no troben feina, que montin empreses!
-Va dir la Maria Antonieta.*

FE D'ERRADES

- L'article 'Dos anarquistes, una arma i un bruixot de l'àtom' publicat a la darrera pàgina de la secció *Roda el món* de

la DIRECTA 343, es va signar amb el nom d'Òscar Romero quan, en realitat, el text l'havia escrit en Matteo Mastronardi.

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

CC LICÈNCIA CREATIVE COMMONS

Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

1. Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.

2. No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

3. Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva licència.

// Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una licència Creative Commons Attribution-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta licència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font
Així està el pati Jesús Rodríguez i Manu Simarro
Impressions Adrián Crespo i Isa Benítez
Quaderns d'Il·lacrua quadernsillacrua@directa.cat
Roda el món Oriol Andrés i Roger Suso
Expressions Anna Pujol Reig
Poca Broma Rafael Morata
Barri Internet Hibaí Arbide i Josean Llorente
Agenda Arnau Galí
La indirecta Àlex Romaguera
FOTOGRAFIA Robert Bonet
IL·LUSTRACIÓ Núria Frago
CORRECCIÓ Laia Bragulat
EDICIÓ Marc Iglesias
COMPAGINACIÓ Roger Costa
Puyal PUBLICITAT Anna Pujol Reig
DIFUSIÓ Ferran Domènech
SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ Lèlia Becana
ADMINISTRACIÓ Karminha
PROGRAMACIÓ WEB Projecte Ictineo
DISSENY GRÀFIC Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARÉSME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVAIA A IMPREMTA EL DIA 7

MIRALLS

Sergi Raventós:

“Les classes populars tenen menys esperança de vida”
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Guifi.net, la xarxa del bé comú
pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lacrua 176

DIRECTA 344
8 de gener de 2014

IL·LUSTRACIÓ:
Núria Frago

A FONTS | DESMUNTANT ELS MITES SOBRE LES POLÍTIQUES FISCALS

La mentida de l'austeritat

La classe governant està utilitzant l'actual crisi del deute per imposar reformes beneficioses per als capitals, aprofitant el pànic de la població. Mitjançant la difusió d'alguns mites sobre les polítiques fiscals, s'han aconseguit imposar una sèrie de mesures de caire neoliberal enfocades a la reducció de la despesa social i a la disminució de drets socials. Mentrestant, un dels grans drames de la crisi, l'atur (actualment situat al voltant d'un 26% de la població activa), continua sense resoldre's. Cal, per tant, desmuntar aquests mites per situar el debat al lloc que li correspon i aturar l'espòli que pateix la població.

Pablo Martínez (Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute)
afons@directa.cat

Des dels inicis de la recessió econòmica, l'any 2008, s'han perdut més de quatre milions de llocs de feina, fins a arribar a un total de sis milions de persones aturades, sense que hi hagi indicis aparents de millora. Aquesta xifra, que significa un 26% de la població activa, hauria d'haver estat una raó suficient per centrar els esforços dels diferents governs en polítiques d'ocupació, però l'únic que s'ha fet en aquest àmbit han estat les diferents reformes laborals (la Llei

L'Estat espanyol és un dels països europeus amb menys despesa pública respecte al PIB; el problema que hi ha no és de despeses, sinó d'ingressos

35/2010, del 17 de setembre, el Reial Decret llei 11/2011, del 26 d'agost, o el Reial Decret 7/2011, del 10 de juny, de mesures urgents per a la negociació col·lectiva), que han anat precisament en sentit contrari a la necessitat de crear ocupació. A més, aquestes normes han fomentat aspectes com la flexibilització de les causes d'acomia-

dament, l'eliminació de la limitació a l'encadenament de contractes temporals o el debilitament de la capacitat de negociació de les treballadores (a favor de les empreses), entre altres mesures.

En lloc de centrar els seus esforços en un dels drames més grans de la crisi actual, la nostra classe governant ha preferit apostar per prioritzar mesures menys *humanes*, com mantenir a ratlla el dèficit i el deute públics. Aquests esforços únicament tenen el propòsit d'imposar tota una sèrie de mesures polítiques de caire neoliberal, enfocades a la reducció de la despesa social i a la disminució dels drets de tota la ciutadania. La crisi del deute s'està utilitzant com una oportunitat per imposar les reformes que són més beneficioses per als capitals, aprofitant el pànic de les poblacions.

Ingressos i despeses públiques

Existeix una mena de ceguera parcial a l'hora d'analitzar les dades referents als ingressos i les despeses de l'Estat. Així, gran part de les mesures adoptades per posar fi a l'endeutament han tingut com a objectiu la reducció de part de la despesa pública, sempre des d'una perspectiva ideològica i interessada. No es retallen duplicitats en despeses o dispendis innecessaris, sinó que les retallades es produeixen en sectors com la sanitat o l'educació, les pensions (que han estat congelades), el subsidi d'atur (que ha estat limitat "per impulsar la recerca activa de feina") i un llarguíssim etcètera.

Per altra banda, es dóna la culpa del deute a les comunitats autònomes o els municipis. Els mitjans de comunicació de masses han contribuït a difondre aquest mite amb títulars com "Els ajuntaments estan a punt de fer fallida", "El deute de les comunitats autònomes és insostenible", etc. D'aquesta manera, es genera un estat d'opinió que permet que el govern central redueixi les transferències cap a aquestes administracions i les forci a reduir la despesa, cosa que té greus implicacions polítiques, ja que concentren un gran nombre de serveis socials.

Però, les dades del Banc d'Espanya desmenteixen aquest mite. El percentatge total del deute per administració l'any 2010 mostrava que un 76% corresponia a l'Estat central, mentre que un 18% provenia de les comunitats autònomes i només un 6% del deute corresponia als municipis. Per tant, en termes relatius, aquests últims han contribuït menys al déficit i al deute durant la crisi.

Així mateix, cal destacar que l'Estat espanyol és un dels països europeus amb menys despesa pública respecte al PIB. Segons dades de l'Eurostat

de 2011, el nivell de despesa és d'un 45,7%, quasi quatre punts per sota de la mitjana europea, que és d'un 49,1%. Una xifra que se situa molt per sota del nivell de despesa d'altres països, com França, amb un 55,9%, o Dinamarca, amb un 57,7%. Per tant, l'argumentació que diu que la despesa pública de l'Estat espanyol és excessiva i que, en conseqüència, s'han d'aplicar mesures d'austeritat (o les reformes penals i laborals aprovades des dels inicis de la crisi) cau pel seu propi pes.

El problema no són les despeses, sinó els ingressos. L'estructura fiscal espanyola, centrada en impostos regressius, ha mantingut el sector públic infrafinançat, no únicament durant la crisi, sinó ja des d'anys abans.

Què és el que es deixa de recaptar?

Actualment, a l'Estat espanyol, existeixen una multitud de mecanismes legals a disposició de les empreses i els grans capitals per deixar de pagar el que els tocaria, a més d'una gran permissivitat respecte a les pràctiques il·legals. Això últim ho demostra, per exemple, el gran volum d'economia submergida, que ascendeix fins al 20% o el 25% del PIB, segons el sindicat GESTHA,

Manifestació contra els 'pressupostos antisocials' de la Generalitat el novembre de 2013 a Barcelona

- Robert Bonet

-

Tot i que les empreses haurien de pagar impostos per un valor d'entre el 25% i el 30% dels beneficis, instruments com les 'deduccions' i les 'compensacions' fiscals fan que només paguin un 10%

-

de personal tècnic del Ministeri d'Hisenda. Es tracta d'un nivell similar al de Grècia o Itàlia i situat àmpliament per sota de la mitjana de la UE-15, que és d'un 10%.

Respecte a les formes legals de frau, un primer exemple el trobem en la gran diferència que existeix entre els gravàmens nominal i efectiu de l'Im-

permeten tributar només un 1% del total recaptat. Un mecanisme utilitzat habitualment per les grans fortunes per evadir impostos, ja que, per a la constitució d'aquestes societats, només es necessita un capital mínim de 2,4 milions d'euros i cent accionistes, que en la majoria de casos només posen el seu nom (els anomenats *socis de palla*).

Les dades són demolidores: el 71,77% del frau a l'Estat espanyol el fan les grans empreses i fortunes. Només el 17,05% correspon a les PIME, el 8,59% a les persones autònomes i el 2,59% a fraus no empresarials. Si no es persegueix la porció més gran d'aquest *pastís* és perquè no existeix voluntat política per fer-ho, com demostra el fet que no es convoquin noves places d'inspecció d'hisenda des de fa tres anys.

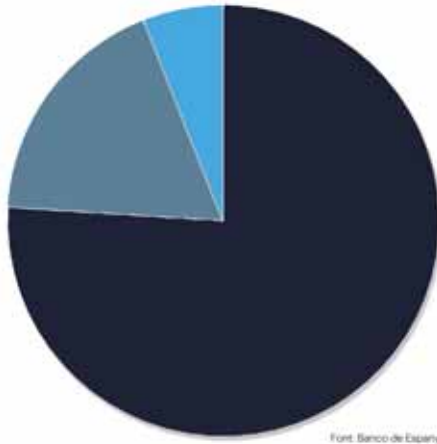
Perquè ens fem una idea del volum del *pastís* de què estem parlant, si s'eliminés completament el frau de les grans fortunes, l'Estat podria recaptar 44.000 milions d'euros anuals. I si tan sols es reduís al nivell de la mitjana europea, 38.500 milions d'euros, una xifra suficient per evitar qualsevol tipus de retallada.

post sobre Societats. En teoria, el 30% dels beneficis de les grans empreses i el 25% de la petita i mitjana empresa (PIME) haurien de ser recaptats per aquest impost, però les successives *deduccions* i *compensacions* fiscals acaben permetent que les grans empreses només paguin un 10%.

En el cas de les societats *convencionals* (un altre dels mecanismes legals del frau), les Societats d'Inversió de Capital Variable (SICAV)

Deute 2010
(en %)

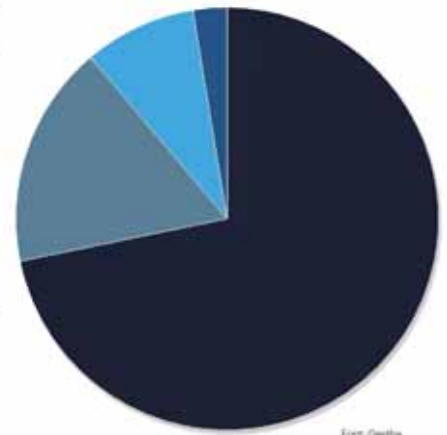
- Estat central **76%**
- Comunitats autònomes **18%**
- Municipis **6%**

Font: Banco de Espanya

Frau Fiscal
(en %)

- Grans fortunes **72%**
- PIME **17%**
- Autònomes **8%**
- Fraus no empresarials **3%**

Font: Gestia

Una política fiscal regressiva

La política fiscal de l'Estat espanyol castiga més les persones que tenen menys. El principal instrument de fiscalitat és l'IRPF (mitjançant el qual es recapta el 37% del total), l'IVA (27%), l'Impost sobre Societats (9%) i altres taxes sobre productes com la gasolina, el tabac o l'alcohol (27%). D'aquesta manera, la ciutadania en general aporta el 91% dels impostos i les empreses només un 9%. A això, cal afegir-hi la dualitat existent entre el que tributen les rendes laborals (que aporten un tipus marginal màxim de fins un 45%) i el que paguen d'impostos les rendes del capital (un 19%). Si es té el control d'una empresa, es pot manejar aquesta dualitat com es vulgui: es pot decidir cobrar més rendes del capital (mitjançant dividends, per exemple) en lloc de cobrar un gran salari.

Coincidint amb l'augment de l'atur, el percentatge d'ingressos per IRPF ha

passat, l'any 2011, del 32% al 37%. Per altra banda, després de les mesures aprovades pel govern del PP, han augmentat els tipus de l'IRPF i l'IVA (aquest últim percebut com l'impost més injust, perquè grava totes les persones per igual), de manera que s'ha castigat encara més la classe treballadora.

Si comparem l'Estat espanyol amb un dels països de referència, com Suècia, podem observar la desigualtat existent entre les aportacions que fa la classe més rica i la treballadora. L'1% més ric aporta, a l'Estat espanyol, un 20% del que aporta a Suècia, mentre que el 99% restant aporta més d'un 70% de l'aportació sueca. Això és fruit d'unes polítiques que premien les persones que tenen més i fan recaure el pes de l'Estat sobre la classe treballadora, tant a l'hora de la recaptació com en la pèrdua de drets i atacs a l'estat del benestar.

Mobilitzar-se per revertir la situació

Tal com hem vist, existeixen alternatives a les polítiques d'austeritat. Alternatives que, tot i ser conegudes de sobres, no es tenen en compte per falta de voluntat política, fet que només s'explica per l'existència d'una classe social que, des de diversos àmbits (el polític o l'empresarial), protegeix els seus interessos.

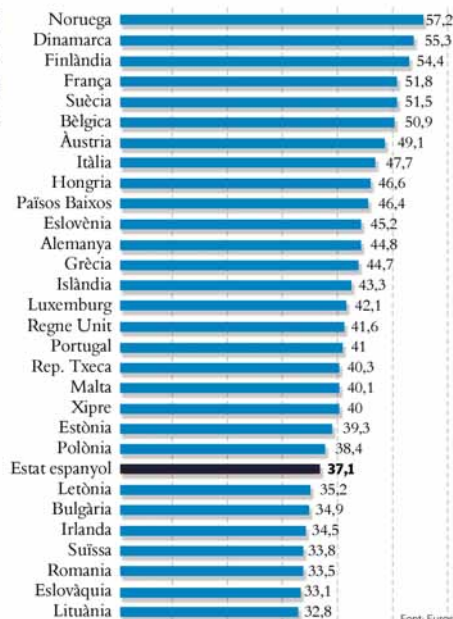
Si el frau de les grans fortunes espanyoles es reduís al nivell de la mitjana europea, es recaptarien 38.500 milions d'euros, una xifra suficient per evitar qualsevol retallada

fer tot això, però no es fa perquè no interessa. Per tant, el dèficit –quan s'analiza sistemàticament per nivell de despesa i no pel d'ingressos– es converteix en una excusa, en un instrument més de dominació a disposició de les persones que tenen més.

Davant d'aquest espoli indiscriminat, l'única solució que té la societat civil és la mobilització. No només per aturar els atacs que rep, que són molts, sinó també per capgirar unes polítiques que no són noves i que provenen d'abans de la crisi. En aquesta línia, una de les eines proposades des d'espais com la Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute és l'auditoria ciutadana, que no pretén ser un utensili tècnic, sinó esdevenir un espai participatiu d'aprenentatge i de sol·licitud d'informació. Una de les moltes palanques que es poden fer servir per impulsar el canvi econòmic, polític i social profund al qual aspirem. Però existeixen molts altres espais de canvi i tots ells sumen: els espais de lluita sindical, les assemblees veïnals, les lluites sectorials, les organitzacions ciutadanes, etc. El que importa és no quedar-nos quietos. Si no ens movem, ens passaran per sobre.

Es podrien augmentar els impostos de les SICAV o eliminar les deduccions a les empreses que facturen més de 150 milions d'euros. Es podria crear un impost sobre transaccions financeres, fet que, a més de castigar l'especulació, permetria a l'Estat ingressar 5.000 milions d'euros. I també es podria perseguir el frau fins a mantenir-lo al nivell d'Europa (un 10%), per aconseguir recaptar 38.500 milions d'euros més. Es podria

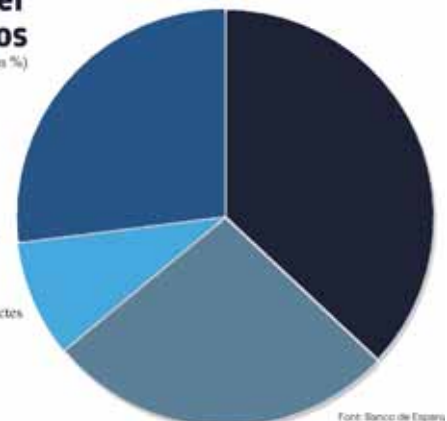
Ingressos estats sobre el PIB 2012 (en %)

Font: Eurostat

Ingressos per impostos
(en %)

- IRPF **37%**
- IVA **27%**
- Impost sobre Societats **9%**
- Altres taxes sobre productes **27%**

Font: Banco de Espanya

Sergi Raventós: “Les classes populars tenen menys esperança de vida”

Sergi Raventós és treballador social i tècnic d'inserció laboral i fa quinze anys que es dedica a la rehabilitació de persones que tenen trastorns mentals severos. Juntament amb altres membres de la plataforma Dempus per la salut pública, ha documentat el llistat de mesures de desmantellament de la sanitat pública i afavoridores de la privatització que s'estan portant a terme durant l'última dècada.

Àngel Ferrero
entrevista@directa.cat

Abans de parlar de sanitat pública, podries diferenciar-la del concepte de salut pública?

La salut pública inclou factors com el medi ambient, les condicions de vida i laborals, el control d'epidèmies, etc. Per tant, seria una tecnologia social que s'encarregaria de la prevenció i la promoció de la salut de les poblacions en les diverses esferes humanes. No tenir un habitatge, viure en un barri contaminat o estar a l'atur pot ser molt determinant per a la salut d'una persona. Un veí del barri alt de Sant Gervasi té una esperança de vida de 81 anys i un del Raval, de 73. Posant com a mitjana una renda de 100, la renda mitjana d'una família de Sant Gervasi és de 195 i la del Raval és de 62. Les classes socials més baixes tenen menys esperança de vida, pitjor qualitat de vida i dificultats a l'hora d'accedir a hàbits de vida saludable (bona alimentació, zones verdes o centres esportius). El naixement dels sistemes sanitaris europeus va tenir un component social, la salut es va configurar com un bé públic i no com una mercaderia, que és el que ara volen fer.

Quan comença tot aquest procés de desmantellament?

Durant els darrers 30 anys d'hegemonia neoliberal, el Banc Mundial, el Fons Monetari Internacional i l'Organització Mundial del Comerç han recomanat anar millorant la rendibilitat econòmica dels centres sanitaris per procedir a la

posterior privatització. Aconsellen debilitar i fragmentar el sector públic per escapar dels controls i externalitzar la provisió de serveis a empreses privades. El famós Informe Abril Martorell és un bon exemple d'això. És un document que va encarregar el govern d'Aznar i que, després, es va formalitzar jurídicament en la Llei 15/97 per la privatització sanitària. L'Estat espanyol, tot i que és un dels que ha destinat menys recursos públics de la UE a la sanitat, comptava amb un dels sistemes sanitaris més reconeguts a escala mundial. L'any 2009, hi va dedicar només el 6,7% del PIB i, en canvi, la mitjana de la UE dels 27 va ser del 7,4%. França hi va destinar un 8,3% i el Regne Unit, un 8,5%.

— *“Segons l'OMS, l'Estat espanyol va en la direcció contrària a les recomanacions d'una assistència sanitària universal”*

Com estan afectant, les polítiques d'austeritat a la sanitat pública, al conjunt de l'Estat i, particularment, a Catalunya?

L'any 2011, les retallades ja van suposar 5.000 milions menys de pressupost per la sanitat, plantilles congelades i tancament o reducció de serveis i centres. La tendència ha empitjorat durant els darrers anys: s'ha acabat la quasi universalitat del sistema, ja que hi ha més de 870.000 persones sense targeta sanitària; 52.000 metges i infermeres han perdut la feina, i s'ha imposat el copagament hospitalari per determinats medicaments necessaris per patologies com l'hepatitis C i alguns tumors. Per citar el que diuen algunes fonts reconegudes en aquest àmbit i fer-nos una idea de per on van les coses: segons l'Organització Mundial de la Salut, l'Estat espanyol “va en la direcció contrària a les recomanacions d'una assistència sanitària universal”. A Madrid, el procés de privatització ha estat de cop i, a Catalunya, de manera més anestsida, però amb el mateix objectiu: traspassar recursos públics a la privada i a les grans corporacions. Aquí, abunden els eufemismes del tipus *col·laboració pública-privada* quan es tracta de parasitar la sanitat pública o, fins i tot, es parla de *copagament* quan el que fem és tornar a pagar allò que ja hem pagat abans.

Qui es beneficia d'aquesta situació?

A les Illes Balears, els consorcis d'empreses constructores i els bancs són propietaris dels hospitals de referència i els gestors dels serveis no clínics, a canvi del lloguer a la sanitat pública i la hipoteca dels edificis. No és casual que, a partir de 2008, el negoci de les assegurances mèdiques privades hagi generat 131.000 nous contractes i que els ingressos hagin augmentat 227 milions d'euros. S'han filtrat informes encarregats a empreses consultores per veure com es pot esmicolar l'Institut Català de Salut. Del juny de 2010 fins al 2013, s'han perdut més de 5.000 llocs de treball. A banda d'això, a Catalunya, hi ha casos de corrupció o prevaricació i frau en processos de subcontractació i privatització, alguns dels quals han estat denunciats per la revista *Cafè amb llet* o per sindicats com CATACT-CTS, de la IAC. Per a moltes empreses privades, el sector sanitari és un pastís que, amb

FOTOGRAFIA: Àngel Ferrero

el govern de Mas i de l'exmembre de la patronal Boi Ruiz, podran degustar a plaer. És curiós que, sent tan impopular, hagin mantingut aquest conseller al càrrec. La feina bruta l'està fent a la perfecció. Probablement, quan aquest exrepresentant de la patronal sanitària retorni a la privada, tindrà el camí ben aplanat. El que resulta més preocupant és veure que alguns partits no hi estan oposant resistència i el paper deplorable i còmplice que van jugar a la comissió anticorrupció sanitària.

D'altra banda, però, també hi ha hagut alguns aspectes positius.

És important l'aturament judicial de la privatització dels hospitals de Madrid, que ha estat un cop fort per als interessos de la patronal; i també la paralització de la gestió privada del Clínic: finalment, es crearà un consorci entre la

Universitat de Barcelona i la Generalitat i això és una molt bona notícia. Potser hi han influït actituds rebels com la dels metges que es van negar a anar a un hospital privat com el Sagrat Cor d'IDC Salut (l'antiga Capiro). També hi ha hagut llocs on s'han aturat alguns processos de tancament o de reducció de serveis gràcies a la lluita unitària, combativa i resistent, com la que han fet les veïnes del CAP de Bellvitge, a Sabadell o el cas de l'Hospital de Viladecans. No cal dir que l'exemple de les lluites de les marees blanques contra les privatitzacions dels hospitals de Madrid ens han deixat bocabadats a Catalunya... i amb una sana enveja.

En quin estat es troba el sector de la salut mental?

La salut mental sempre ha estat la germana pobre de la sanitat. Aquesta població era tractada de qualsevol manera als manicomis, on qui decidia les necessitats d'aquestes perso-

nes eren únicament les institucions. Després, les reformes psiquiàtriques que es van fer mitjançant lluites de pacients i professionals i que van posar de manifest que el medi adequat per al tractament i la recuperació d'aquestes persones era la mateixa comunitat, malauradament han quedat aturades. El desenvolupament de serveis públics per aquest grup ha estat tardà i incomplet. I ara, ens trobem enmig d'unes retallades que aguditzen i consoliden aquesta situació de manca de desplegament dels serveis necessaris per aquesta població: habitatge, recursos sociolaborals, empreses socials per donar oportunitats a aquestes persones, etc. Hi ha qui ja parla d'involució i que tornarem a veure defensors dels manicomis...

Com està afectant aquest sector la crisi?

En primer lloc, a través dels determinants socials de la salut de forma directa en perdre la llar o la feina. Durant els pròxims anys, això afectarà de manera diferida una part de la població que ara es troba a l'atur, té una feina precària o viu en una situació de pobresa. D'altra banda, la gent que té trastorns mentals greus ha vist reduïdes les seves opcions d'integració social i laboral arran de les retallades pressupostàries dels serveis de la xarxa de salut mental i les aturades en la creació i la posada en marxa de recursos ben necessaris. Els efectes més directes els podem trobar en els suïcidis per desnonaments o en l'augment de les visites als centres d'atenció primària, tal com han documentat Gili i altres en un estudi de 2012, on van identificar que les persones ateses per trastorns per depressió i ansietat havien augmentat respecte al 2006. Si per alguna gent que està molt preparada i qualificada trobar feina ja és difícil, imagina com ho ha de ser per les persones que necessiten suport en totes les fases de la inserció laboral: formar-se, cercar la feina, trobar-la i mantenir-la, etc.

“Moltes empreses podran degustar el pastís del sector sanitari gràcies al govern de Mas i l'exmembre de la patronal Boi Ruiz”

Com esteu lluitant contra les retallades a la sanitat?

El manifest de Dempeus per la salut pública de 2009 recollia tres objectius: la defensa del sistema públic nacional de salut, amb tot el seu caràcter universal, de qualitat, integral, solidari i d'equitat garantida; la participació social en aquest sistema i en la seva defensa, juntament amb altres associacions que fa temps que estan treballant en la defensa del seu caràcter públic i altres grups d'ajuda; i finalment, un abordatge interdisciplinari i de qualitat de les patologies que no són prou reconegudes, malalties mal ateses com les mentals, les mal anomenades *rare*s, o les noves patologies emergents, sotmeses a tractes injustos per ser incorporades dins el sistema d'atenció sanitària i per a una cobertura econòmica i social, com la Fibromiàlgia i la Síndrome de Fatiga Crònica (SFC). Creiem que, tal com s'ha demostrat amb la lluita de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, la implicació en els problemes comuns, la participació i la lluita són un bon protector per a la salut i la higiene democràtica.

•info:
dempeusperlasalut.wordpress.com

La xarxa del bé comú

L'11 de juny de 2011, l'Organització de les Nacions Unides va declarar que l'accés a Internet és un dret humà. Promoure el seu accés universal, apuntava, garantiria l'exercici d'altres drets fonamentals. A l'Estat espanyol, el procés de liberalització del mercat de les telecomunicacions ha desembocat en un oligopoli de grans operadores, amb Telefónica-Movistar al capdavant. Des de l'any 2004, la iniciativa Guifi.net treballa per fer front a la discriminació que fan les administracions en benefici de les grans operadores. I ho fa a través de la Xarxa Oberta, Lliure i Neutral (XOLN), una infraestructura que es desplega seguint l'economia del bé comú i que, amb la col·laboració de projectes com Som Connexió i petits operadors locals, impulsa una xarxa de telecomunicacions creada per les mateixes usuàries.

Oriol Agulló
quadersndillacrua@setmanaridirecta.cat

Sobirania en les infraestructures i els serveis de telecomunicacions. Aquests són els objectius que va plantejar, durant la presentació que va fer a la II Fira de l'Economia Solidària, Som Connexió, un projecte cooperatiu de recent creació que, seguint l'exemple de Som Energia, es proposa cobrir els serveis de telefonia i connexió a Internet a través dels principis de l'economia del bé comú.

Segons les directives europees, els estats membres tenen l'obligació de desenvolupar una política concreta i eficaç que permeti que Internet tingui una àmplia disponibilitat i sigui accessible per tots els segments de població. Es tracta que cada Estat pugui promoure l'accés universal a la xarxa per garantir que la ciutadania exerceixi drets com el de l'educació, el de reunió i associació, el de la llibertat d'expressió o el dret a la informació pública.

L'Agenda Digital Europea pretén que, el 2020, tota la població tingui la possibilitat d'accedir a connexions amb velocitats mínimes de 30Mb

A l'Estat espanyol, les telecomunicacions es troben regulades per la Llei 32/2003, la Llei General de Telecomunicacions (LGTel). La normativa regula, entre d'altres, el servei universal que fixa els drets de la població de rebre serveis mínims, l'adjudicació de l'espectre per operar les xarxes mòbils o els serveis de ràdio i els títols habilitants per operadores de xarxes. No obstant això,

el govern espanyol té previst fer canvis jurídics. El 13 de setembre, el consell de ministres va aprovar el projecte de nova LGTel. La proposta, que actualment està en tramitació parlamentària, pretén facilitar el desplegament de les xarxes i la prestació de serveis per part de les operadores de telecomunicacions. El novembre passat, l'assemblea de Localret –un consorci local català que vetlla pel desenvolupament de les xarxes i els serveis de telecomunicacions– va manifestar el seu rebuig al projecte de llei, ja que, segons Localret, es vulneren competències i es limiten greument les possibilitats d'actuació de les administracions locals.

En aquest sentit, l'assemblea de Localret considera que el paper dels municipis és fonamental en el desplegament de xarxes per poder complir els objectius de l'Agenda Digital Europea, que pretén que, de cara al 2020, tota la població europea pugui accedir a connexions de

banda ampla amb velocitats mínimes de 30Mb i que, com a mínim, el 50% de les llars estiguin abonades a connexions de banda ampla superiors als 100Mb.

La responsabilitat dels municipis

Esperar pacientment el torn o adoptar mesures per facilitar i abaratir el desplegament d'infraestructures. Les administracions públiques no poden interferir en el mercat de les telecomunicacions perquè, fàcilment, podrien pertorbar el mercat i, quan ho facin, han de promocionar la no discriminació d'operadores. Almenys així ho recull la Unió Europea i la reforma de la LGTel. Sovint, però, les grans operadores amplien el desplegament d'una infraestructura i, per fer-ho, demanen a les administracions locals que paguin grans quantitats de diners per no deixar el veïnat sense la tecnologia. En aquests casos, el desplegament es produeix seguint criteris de mercat i s'inverteix només quan i on hi hagi un retorn. Mentre això no passa, gran part del territori espera molt temps per tenir

Desplegament de la Xarxa Oberta, Lliure i Neutral al barri barceloní del Carmel l'any 2010
-
Laura Mora

una tecnologia i, en altres indrets, aquesta no arribarà mai. En aquest model d'explotació, la companyia que construeix la xarxa també és la proveïdora de servei a les usuàries.

Per no deixar el veïnat sense Internet, diversos ajuntaments de poblacions amb entorns urbans deslocalitzats, com Les Cabanyes o Avinyonet del Penedès, han decidit registrar-se com a operadors de telecomunicacions. Ho fan com a operadors neutrals, és a dir, que despleguen la infraestructura de manera no discriminatòria i ofereixen l'explotació de serveis a aquelles operadores que ho desitgin. Aquest model ha provocat la creació d'una gran varietat de petites operadores de telecomunicacions repartides per tot el territori.

Guifi.net

A principis de la dècada del 2000, diferents organitzacions ciutadanes van instal·lar antenes wifi a les terrasses i els balcons, fet que va permetre que el veïnat pogués accedir a Internet de manera gratuïta. D'aquesta manera, naixien les comunitats *wireless*, amb experiències molt reeixides a ciutats com París o Berlín i a diferents estats dels EUA. L'any 2004, una dotzena de persones participants en un fòrum virtual vinculat al programari lliure van començar a interessar-se per aquests projectes, amb la idea d'organitzar una comunitat a les comarques d'Osona i l'Anoia. De la trobada, en va néixer Guifi.net, un projecte que no va voler impulsar una comunitat *wireless* més, sinó que pretenia compartir recursos per connectar persones d'arreu de

així: "Cadascú és propietari de la connexió que hagi pagat. Poden haver-hi nodes o supernodes de la xarxa, és a dir, punts de connexió amb titularitat individual o compartida. Si jo vaig fer la instal·lació d'una infraestructura, però no m'he encarregat del manteniment, sinó que l'han dut a terme les veïnes, ara, la propietat és meua i de les veïnes que han fet el manteniment". Aquesta idea de propietat, però, no es pot deslligar de la filosofia dels comuns en què es basa la xarxa.

Amb menys de deu anys, les usuàries de Guifi.net han impulsat una xarxa alternativa que compta amb gairebé 30.000 punts de connexió

Aquests comuns estan inspirats en la Llicència Pública General del GNU (GPL) del programari lliure i, com explica Dalmau, determinen la manera de relacionar-se de les usuàries i el tipus de manteniment i de participació de les persones connectades. La llicència dels comuns permet que totes les usuàries siguin lliures d'utilitzar la xarxa per a qualsevol propòsit, de conèixer-ne el funcionament i de fer-ne un ús lliure. Les usuàries també poden ser clientes d'una operadora amb la llicència i el compromís de fer inversions perquè la infraestructura es mantingui i, fins i tot, millori. "Des de Guifi.net, volem afavorir un bé comú i entenem que cal facilitar el desplegament, el manteniment i la millora d'aquesta infraestructura", manifesta Dalmau.

Un model 'bottom-up'

"És un model no discriminatori on pot entrar qualsevol operador", diu Dalmau. A la XOLN, les usuàries tenen la construcció de la xarxa per

anar-se connectant on hi ha els millors accessos a les telecomunicacions. És una manera d'orientar la inversió segons els interessos de les usuàries. Actualment, les ramificacions de la xarxa són propietat de les usuàries, de la fundació Guifi.net o de petites operadores com Gauxif, Grup-tec o Iguana, que han construït infraestructura després de signar la llicència dels comuns que garanteix que és pública i està lligada a un bé comú.

"Hem de potenciar la fibra òptica i desplegar nodes de connexió wifi perquè la gent pugui connectar les seves antenes", afirma Dalmau. Actualment, la XOLN té més usuàries de fibra òptica en entorn rural que urbà. La mateixa lògica de la infraestructura ho argumenta, diu Dalmau. "Als entorns rurals, la gent està acostumada al fet que, si ningú els arregla el camí, s'ho han de fer ells. Amb l'accés a Internet, passa el mateix". D'aquesta manera, en contraposició a l'afirmació que feia la Comissió del Mercat de Telecomunicacions, dient que la fibra òptica no arribaria a poblacions de menys de 10.000 habitants fins l'any 2030, a les cases de pagès de Gurb, trobem connexions de fibra òptica que transmeten a 1Gb.

Els drets de les consumidores

Separar els costos del servei i de la infraestructura és una de les característiques de les operadores que utilitzen la XOLN. "Les connexions que tenim actualment per accedir a Internet són deficitàries i cares. La gent es connecta en condicions deficitàries per les condicions que ofereixen les grans operadores", afirma Dalmau. Segons un dels fundadors de Guifi.net, les grans operadores estan abusant de la falta d'infraestructures al territori per posar uns preus molt elevats a les factures de les consumidores. Un exemple el trobem en la capacitat de la fibra òptica, d'1Gb simètric –tant de pujada

com de baixada. Per Mercè Botella, impulsora del projecte Som Connexió, "si Movistar diu que té fibra a 100Mb significa que està reduint deu vegades la capacitat de la fibra a través de software". Botella assenyalava que "es tracta d'assegurar-se el recorregut comercial de la prestació de serveis". Posar de manifest els enganys a l'hora de pagar els serveis de telefonia i d'accés a Internet és un dels objectius de Som Connexió. Per fer-ho, s'han proposat dotar la factura del telèfon de transparència i pagar només els costos del servei necessari. "La farsa que et regalen un terminal és mentida, l'acabes pagant amb les factures", afirma Botella. El projecte Som Connexió promou la sobirania en les infraestructures i els serveis de telecomunicacions perquè, com diuen a la web, "tenir coneixement sobre com funcionen les tecnologies de la

El projecte Som Connexió promou la sobirania en les infraestructures i els serveis de telecomunicacions

informació i la comunicació és el primer pas per exercir les llibertats com a consumidores". En aquesta mateixa línia, el projecte Fair Phone vetlla perquè els aparells de telefonia mòbil segueixin principis ètics durant tota la seva cadena de producció. També trobem l'operadora Suop Mobile, que es presenta com una empresa de telefonia basada en el consum col·laboratiu, on les usuàries proposen les guies d'actuació de l'operadora pel que fa a serveis i tarifes.

Som Connexió, lluita per la sobirania

El propòsit de Som Connexió és cobrir les necessitats de connexió a Internet que tenim la gran majoria de persones a través dels dispositius fixes i mòbils. Per fer-ho, s'han integrat amb Eticom, un projecte que impulsa l'associació Gats del Prat del Llobregat en col·laboració amb una empresa basca de telecomunicacions, Nubip. D'una banda, Som Connexió-Eticom és una operadora de telecomunicacions i, de l'altra, incentiva el desplegament de la xarxa dels comuns. "El treball comunitari és un dels elements clau per estar connectats socialment; si una persona pot fer-se un node a la XOLN, per què no ho podem fer col·lectivament?", incideix Botella. A través de la iniciativa, la cooperativa vol articular els nuclis actius interessats en el desplegament de la fibra i donar-los suport i assessorament per fer-ho. "És imprescindible que les telecomunicacions siguin un bé comú. Qui gestiona el que és públic és l'administració i no la ciutadania, que sigui públic no és garantia de res", afirma Botella.

Catalunya en una xarxa de telecomunicacions alternativa.

Havien iniciat un moviment que, en pocs mesos, va crear una infraestructura sense ànim de lucre que buscava l'interès general. Van obtenir una llicència i van constituir una fundació per establir acords amb administracions i universitats i donar suport, difondre i desplegar el projecte entre les usuàries. L'any 2008, es van inscriure al registre d'operadores de telecomunicacions i, aquell mateix any, la Generalitat de Catalunya els va concedir el Premi Nacional de les Telecomunicacions. Gairebé deu anys després de la seva creació, les usuàries han anat fent créixer el projecte enllaçant-se les unes amb les altres fins a arribar a gairebé 30.000 punts de connexió. Però, com és aquesta xarxa?

La Xarxa Oberta, Lliure i Neutral

"Considerem que la xarxa de clavegueram o els parcs són un bé comú per a la ciutadania. Per què les telecomunicacions no poden ser i no poden gestionar-se, també, com un bé comú?", es pregunta Lluís Dalmau, un dels fundadors de Guifi.net.

La iniciativa Guifi.net és una xarxa-moviment d'usuàries per connectar-se a la XOLN, una infraestructura de telecomunicacions pública i comunitària que es va ampliant amb les adhesions de les participants. A diferència de la resta d'infraestructures de telecomunicacions, aquesta xarxa no discrimina cap operadora i és utilitzada per operadores locals. Aquesta infraestructura és possible gràcies a l'aportació de la població, les empreses i les administracions. Dalmau ho explica

Primer desplegament de fibra òptica de Guifi.net a Gurb l'any 2009

-
Laura Mora

Taller sobre la instal·lació de fibra òptica de Guifi.net a Taradell el 2011

-
Laura Mora

Alik

FOTOGRAFIA: Robert Bonet

Hi ha llocs on, de vegades, *passen coses*. Llocs sense dialèctica ni contracte social. Llocs com el CIE de la Zona Franca, tan simpàticament amagat a la confluència del carrer de la lletra E amb el carrer número 4. Per nodrir aquests llocs, caceres al locutori, a l'andana del tren o a qualsevol parc, jardí o cantonada. Delicte: no tenir papers. Llocs inaccessibles i a tocar de l'aeroport. Llocs perfectament dissenyats perquè, quan *passen coses*, hi hagi sempre una sola versió dels fets.

L'Alik (*ajudant de la humanitat* en rus) va morir el 3 de desembre de 2013 en un d'aquests llocs. Hi ha una versió de la Policia Nacional reproduïda pels mitjans massius. Sembla que l'Alik es va penjar dins una cel·la d'aïllament del CIE de la Zona Franca amb els cordills de les seves pròpies

sabates. Una versió rodona, sobre la qual rellisquen els crits de l'Alik, aïllat i adolorit. Una versió que rodola per sobre de la trentena de presos que van començar una vaga de fam per denunciar el que havia succeït i dels testimonis més propers que van ser deportats immediatament.

Shengenland: quan els drets humans són una pèrdua de temps i de recursos. Per això hi ha aquests llocs. Per això hi ha les esquenes de Montjuïc, que mai fallen. Samba Martine, Idrissa Diallo. Noms que el temps esborrarà de la història. Morts i foscor a les fronteres de la nostra moral col·lectiva. Alik Manukyan. El pare d'una filla de set anys. Alik Manukyan. Fos qui fos Alik Manukyan, un nou mort als peus de les nostres piràmides.

Dionísio Porta

RODA EL MÓN

14-15

Quatre anys després del terratrèmol, Haití es troba atrapada entre el poder de les ONG i la lògica del capitalisme del desastre

16

Diversos càrrecs polítics del partit del president Erdogan, els fills de tres ministres i diversos empresaris de renom implicats en un cas de corrupció que sacseja Turquia

REGNE UNIT // UNA TRENTENA DE DONES ACONSEGUEIXEN UN ACORD PER NO SER DESNONADES DELS HABITATGES SOCIALS DESPRÉS DE MESOS DE MOBILITZACIONS

Les mares solteres joves guanyen la batalla

Laia Gordi
Londres

@miravent

Enmig de l'onada de retallades del sistema de benestar social anglès, una trentena de mares solteres joves, menors de 25 anys i algunes adolescents, han aconseguit un acord per no ser desnonades dels habitatges socials. La seva mobilització perseverant ha convertit el cas en una icona de l'enfonsament dels serveis socials britànics.

El desallotjament de les joves és el resultat del paquet de retallades i la reforma del sistema de benestar social aprovat pel govern de coalició presidit pel conservador David Cameron la primavera passada. La reforma ha establert un topall de 600 euros setmanals en serveis socials per família, o de 400 per a la gent adulta sense fills, que inclouen atur, allotjament, subsidi per menors al càrrec i subsidi per discapacitat. També han ampliat els requeriments per tenir accés a qualsevol d'aquests ajuts. La llei ha disparat la demanda de bancs d'aliments, l'allotjament caritatiu d'entitats religioses, els casos de *caletàccio o menjar* i els miniprèstecs per arribar a final de mes.

La reforma del sistema de benestar social ha deixat centenars de milers de persones al límit de la pobresa

El grup de mares ha aconseguit un acord amb el districte de Newham, que subsidiarà dues places a l'alberg Focus E15 (el més gran per a joves sense sostre de Londres) i realloja la resta de dones a habitatges socials privats a Londres. L'acord, aconseguit abans de Nadal, millora l'oferta inicial que les obligava a mudar-se a 300 quilòmetres de la capital,

a Manchester, Birmingham o Hastings. Si no acceptaven l'oferta, haurien quedat fora del sistema d'allotjament social anglès. El desplaçament hauria estat el més llarg des de l'aprovació de la norma.

Segons tots els estudis -menys els governamentals- la reforma està deixant centenars de milers de persones al límit de la pobresa. La magnitud de les retallades en serveis socials i el seu efecte devastador han ocupat la primera pàgina dels principals mitjans anglesos aquesta tardor. El mateix diari *The Guardian* ha encapçalat una forta campanya mediàtica sobre l'augment de la pobresa causat directament per la reforma.

Des del mes d'octubre, les mares han organitzat concentracions i actes cada dissabte davant de l'alberg i s'han posat en contacte amb diverses organitzacions i moviments socials anglesos, que s'hi han solidaritzat i s'han fet ressò del cas. Les noies expliquen que no viuen a l'alberg per gust i que el que volen és ser indepen-

dents, però els preus desorbitats de l'habitatge a la metròpoli i la seva condició de persones dependents dels serveis socials fan que ningú no els vulgui llogar un habitatge. Davant el nou acord, les noies saben que es podran quedar a Londres, però continuen lluitant per poder viure

Rachel Blewitt, 20, (a l'esquerra) i Jasmin Stone, 19, dues de les mares mobilitzades, juguen amb els seus infants a l'alberg per a joves sense sostre Focus E15 / DENGHUI SUN

totes al barri on han crescut i on tenen la família. També tenen por que el reallojament, que no saben quan ni on serà, no sigui permanent. Sense ajut, la seva condició de mares fa que els sigui difícil trobar feina o estudiar i canviar d'habitatge cada sis mesos no les ajuda gens, diu Jasmin Stone, una de les noies. El portaveu del districte de Newham ha admès a la premsa que, amb les retallades, no poden pagar les places a les noies i que "el topall en subsidis aprovat pel govern ha convertit Londres en una ciutat prohibitiva per a algunes persones". El govern central, en canvi, manté el pols ferm i assegura que l'augment de la pobresa al país no es pot vincular a la reforma.

La llei ha afectat de ple els sectors més vulnerables de la societat. Entre ells, el jovent sense feina, les aturades de llarga durada, les persones amb discapacitats (que han d'escollir entre rebre un subsidi de vida, allotjament social o bé una cuidadora) i les famílies amb pocs recursos, sobretot les monoparentals. L'augment de la pobresa infantil ha estat un dels temes més destacats per la majoria d'organitzacions sense ànim de lucre que han analitzat els efectes de la reforma. Els únics subsidis exempts de la norma han estat les pensions de vellesa i viudetat. ◀

La vergonyosa 'bedroom tax'

Una de les perles de les retallades del govern de Cameron és l'anomenada *bedroom tax* (l'impost per habitació) que recau sobre les més pobres. Des de l'abril de l'any passat, les persones que viuen en habitatge social i que tinguin el que es considera una habitació de més han de pagar un import. La taxa és descomptada directament del subsidi per habitatge que reben, en cas que visquin en un habitatge social privat, o recollida pels ajuntaments o les seus de districte propietàries dels habitatges. Això ha fet que, actualment, moltes persones ja no puguin pagar el seu habitatge social -sigui públic o privat- i que hagin estat reallojades lluny d'on vivien o bé desallotjades directament. Les persones més afectades són els pares i les mares divorciades que habitualment no viuen amb la seva mainada, les persones amb discapacitats que necessiten una habitació per cures o equipament mèdic i les parelles que dormen en habitacions separades per motius de salut. L'import és, aproximadament, un 14% del lloguer per una habitació extra i un 25% per dues.

RODA EL MÓN

HAÏTÍ // HI HA LA PERCEPCIÓ GENERAL QUE L'AJUDA PER A LA RECONSTRUCCIÓ ARRAN DEL TERRATRÈMOL DE 2010 NO HA SERVIT DE RES O FINS I TOT HA ESTAT PERJUDICIAL

Quatre anys de capitalisme del desastre a Haití

Iolanda Fresnillo
Port-au-Prince (Haití)
@ifresnillo

El terratrèmol que va assolir bona part d'Haití el 12 de gener de 2010 va provocar una de les pitjors catàstrofes que ha patit el país i, alhora, una de les operacions humanitàries més àmplies que es recorden. Quatre anys després, Haití es troba atrapada entre la república de les ONG i el capitalisme del desastre.

Les xifres són aclaparadores en tots els sentits. Prop de 220.000 persones mortes; més de 300.000 ferides; més d'un milió i mig de persones sense llar; 100.000 llars completament destruïdes i poc més de 200.000 greument malmeses. La dimensió de la tragèdia i l'impacte que va tenir la cobertura mediàtica del terratrèmol arreu del món van impulsar una de les operacions humanitàries més vastes que es recorden. Diverses entitats no governamentals van recaptar més de 3.060 milions de dòlars. Els governs i les agències de cooperació van prometre més de tretze mil milions per al període 2010-2020; 6.373 milions per als dos primers anys (2010-2012).

EL DESASTRE DE LA RECONSTRUCCIÓ

El desembre de 2012 -darreres dades disponibles-, només s'havia desemborsat el 66% dels fons per a 2010-2012. La qüestió, però, no és tan sols quina quantitat del que es va prometre ha arribat, sinó què s'ha prioritzat en aquesta ajuda d'emergència i reconstrucció i com s'ha fet. A Haití, hi ha la sensació generalitzada que, després de tantes promeses i

tants projectes, l'ajuda per a la reconstrucció ha quedat en no res o, en els pitjors dels casos, ha estat perjudicial.

L'Estat haitià, molt debilitat després d'anys de polítiques neoliberals, va quedar greument afectat pel terratrèmol: el 25% del funcionariat de Port-au-Prince hi va perdre la vida, mentre que el 60% dels edificis administratius i el 80% de les escoles van ser destruïdes. Aquesta circumstància, juntament amb les acusacions d'ineficiència i de corrupció, han estat utilitzades -d'alguna manera- pels donants per prescindir de les autoritats haitianes en el procés de reconstrucció. Tot i que la Conferència de donants de Nova York va acordar enfortir el lideratge del govern haitià, el cert és que només l'1% de l'ajuda d'emergència i el 15% de l'ajuda a la reconstrucció ha estat canalitzada a través de les administracions haitianes.

“El domini de les ONG internacionals ha creat un Estat paral·lel més poderós que el govern”

La sensació és que, en general, les ONG també han passat per sobre de la voluntat i les prioritats de la societat civil haitiana. Les expressions “invasió d'ONG” o “República de les ONG” són molt freqüents entre les activistes locals per fer referència al paper que han tingut aquestes organitzacions a Haití. Per a Vijaya Ramachandran, del Center for Global Development, “el domini de les ONG internacionals ha creat un Estat paral·lel més poderós que

el govern. Les ONG, a Haití, han construït una infraestructura alternativa per la provisió de serveis socials, fet que ha desincentivat el govern a construir capacitats per oferir aquests serveis”.

Ja abans de 2010, les ONG proveïen el 70% de l'assistència sanitària. El 85% de l'educació s'oferia a través d'escoles privades, sovint subvencionades per l'Estat a través de programes de cooperació i moltes d'elles gestionades per ONG o institucions religioses. La situació no ha canviat amb el terratrèmol.

Un altre àmbit on la política de reconstrucció ha fallat estrepitosament és el del dret a l'habitatge. Quatre anys després, encara hi ha 172.000 persones vivint en camps de desplaçades oficialment, tot i que, segons el Front de Reflexió i Acció sobre l'Habitatge (FRAKKA), la xifra ha estat reduïda falsament, ja que s'han eliminat camps de la llista oficial de l'Organització Mundial de les Migracions (OIM) per mostrar que hi ha hagut un cert avenç. El FRAKKA estima que hi ha 300.000 persones que continuen vivint en camps.

La xifra de desplaçades s'ha reduït els darrers dos anys, en bona mesura arran de les expulsions forçades que promouen les autoritats i els propietaris privats. Segons les xifres de l'OIM, fins al març de 2013, prop de 16.104 famílies havien estat desnonades dels camps, sense que se'ls oferís accés a cap alternativa d'allotjament. 114.000 famílies han estat recol·locades en habitatges provisionals i 55.000 han estat convidades a marxar a canvi de 500 dòlars. Moltes de les que han acabat marxant -cobrant o no- fugien de la violència i la inseguretat que es viu a molts

Manifestació pel salari mínim a Port-au-Prince el 2 de desembre de 2013 / IOLANDA FRESNILLO

dels camps i s'han establert a *bidonvilles*, les *laveles* i els barris populars de la zona metropolitana de Port-au-Prince, on viuen sense serveis bàsics com el sanejament o l'aigua potable.

SOTA OCUPACIÓ MILITAR

Les forces militars estrangeres han estat un altre dels agents clau en aquest procés. Durant les primeres setmanes després del terratrèmol, Haití va patir una invasió militar de prop de 16.000 marines dels Estats Units i 6.000 efectius de diferents països europeus, entre d'altres contingents, que es van unir als 9.000 cascos blaus de la Missió de les Nacions Unides per l'Estabilització d'Haití (MINUSTAH), presents al país des de 2004. La militarització del país i la consegüent pèrdua de sobirania continua, avui, amb la presència de 7.600 efectius militars i policials de la MINUSTAH.

Per la Plataforma d'Organitzacions Haitianes pels Drets Humans (POHDH), “la MINUSTAH suposa una de les principals violacions de drets humans al país, constitueix un atac a la sobirania nacional i una

www.arccoop.coop

www.laciutatinvisible.coop
ATREVEIX-TE A IMAGINAR-LA

una altra economia és necessària
una altra forma d'estalviar ja és possible

coop57
serveis financers ètics i solidaris
www.coop57.coop

REPARACIONS 24H
MANTENIMENT I REFORMES
Barcelona
93.346.86.01
Tarragona-Reus-Costa
977.207.982
www.clubdivahogar.com

distribuidora llibertària
www.nodo50.org/kamilosetas
kamilosetas@nodo50.org

El barri de Jalousie de Port-au-Prince / IOLANDA FRESNILLO

violació del dret a l'autodeterminació del poble haitià". A les acusacions d'assassinats, repressió, violacions i assetjament sexual que acumula la MINUSTAH des de 2004 fins avui, s'hi ha de sumar l'epidèmia de còlera de l'octubre de 2010, generada arran de la negligència d'aquest organisme.

L'epidèmia de còlera, que fins ara ha matat 8.300 persones i n'ha afectat més de 680.000, es va iniciar, segons tots els estudis que s'han fet, pel vessament incontrolat d'abocaments fecals del contingent nepalès de la MINUSTAH. Patrice Florivilus, un advocat que, juntament amb el moviment de víctimes, impulsa una denúncia contra l'Estat haitià i la MINUSTAH per l'epidèmia, afirma que es tracta d'un cas clar de negligència criminal. A aquesta denúncia, s'hi ha d'afegir la que han presentat l'Oficina d'Advocats Internacionals i l'Institut per la Justícia i la Democràcia a Haití als tribunals de Nova York. Fins ara, les Nacions Unides han refusat les demandes de compensació que han fet les víctimes a través d'aquestes entitats adduint que gaudeixen d'immunitat en les seves actuacions.

EL GOVERN DE MICHEL MARTELLY

Poc més d'un any després de la catàstrofe, es va celebrar la segona volta d'unes eleccions envoltades de polèmica. Malgrat la baixa participació -per sota del 23% de l'electorat- i les denúncies constants i consistents d'irregularitats, les Nacions Unides i l'Organització d'Estats Americans (OEA), que monitoraven el procés, van declarar vencedor Michel Martelly. Cantant conegut, sense cap més experiència en política que el fet d'haver donat

suport públicament a Duvalier durant la dictadura, Martelly constituïa l'opció preferida de la comunitat internacional. I el temps els ha donat la raó.

Haití va perdre el 120% del PIB arran del terratrèmol, motiu pel qual la *reconstrucció* econòmica ha estat una prioritat pel nou govern. Una reconstrucció bastida sobre les bases d'una economia prèviament debilitada i dependent, després de segles d'espòli i de polítiques neoliberals. I el govern de Martelly no ha fet res més que aprofundir aquesta tendència.

El FRAKKA estima que hi ha 300.000 persones que continuen vivint en camps de desplaçades

Martelly ha donat llum verda a múltiples llicències d'exploració minera a companyies nord-americanes i canadenques, que volen explotar les reserves d'or d'Haití. El segon eix de la reconstrucció econòmica és la promoció de fins a dinou noves zones franques de producció tèxtil. La primera que es va construir després del terratrèmol va ser Caracol, finançada amb recursos de la reconstrucció, tot i que es trobava a centenars de quilòmetres de la zona afectada pel sisme. L'expropiació de terres agrícoles, els impactes ambientals, les violacions constants dels drets laborals i l'assetjament a les treballadores constitueixen la realitat d'aquestes zones industrials.

L'apropiació de terres també es produeix en un altre dels sectors prioritzats pel govern Martelly: el turisme. La construcció

d'un complex turístic de luxe a Île a Vache, al sud del país, s'ha iniciat amb expropiacions forçades de famílies camperoles. L'acaparament de terres és una tendència que ha començat arran de la política de reconstrucció econòmica i que, de mica en mica, també amenaça l'agricultura amb iniciatives agroindustrials -que compten amb el suport del Banc Mundial o el Banc Interamericà de Desenvolupament- adreçades fonamentalment a l'exportació.

MOBILITZACIONS CREIXENTS

Tants anys de cooperació internacional han provocat una certa infantilització i institucionalització dels moviments socials, amb la consegüent desmobilització social. Però, malgrat tot, darrerament, es comença a veure el renaixement incipient d'alguns d'aquests moviments. A les manifestacions multitudinàries contra el govern Martelly convocades al llarg

Camp de desplaçades a Canapé Vert (Port-au-Prince) / IOLANDA FRESNILLO

del darrer any, sovint dirigides pels partits de l'oposició, però alimentades per la indignació de la gent, s'hi sumen les mobilitzacions de les treballadores del sector tèxtil pel salari mínim o les petites manifestacions locals contra expropiacions de terres o exploracions mineres.

Haití va ser el primer país de l'Amèrica Llatina que es va alliberar, arran d'una revolta d'esclaus, del domini colonial. Ni els segles de neocolonització, ingerències i capitalisme del desastre ni les pindoles endormiscadores de la cooperació internacional semblen haver aconseguit eliminar el caràcter dignament rebel del poble haitià. Un poble que comença a despertar del xoc del terratrèmol i a dir la seva sobre quina reconstrucció i quin futur vol. ◀

+info:
haitiotrosterremotos.info

RODA EL MÓN

TURQUIA // EL GIR AUTORITARI DEL GOVERN TURC DESPRÉS DE L'ESCLAT D'UN CAS DE CORRUPCIÓ POLÍTICA TRENGA L'ENTESA ENTRE ELS SECTORS CONSERVADORS

Els fantasmes d'Erdogan

Marc Saurina

Ankara

@marc_saurina

L'actualitat política del país va patir una batzegada el 17 de desembre, després d'una batuda massiva de la policia a diverses ciutats turques. La notícia va agafar per sorpresa l'opinió pública, ja que, entre les persones detingudes, hi havia diversos càrrecs polítics del Partit de la Justícia i el Desenvolupament (AKP), el partit del govern, així com els fills de tres ministres i altres empresaris de renom. Les detencions van ser el resultat d'una investigació policial que s'havia mantingut en secret durant més d'un any i les persones detingudes han estat acusades de suborn, corrupció, blanqueig de diners i contraban d'or.

Entre la gent detinguda, trobem Abdullah Oguz Bayraktar, fill del ministre de Medi Ambient i Urbanisme Erdogan Bayraktar; Salih Kaan Çağlayan, fill del ministre d'Economia Zafer Çağlayan; Baris Güler, fill del ministre d'Interior Muammer Güler; Reza Zarrab, empresari iranià nacionalitzat turc; Süleyman Aslan, director del banc estatal HalkBank; Ali Agaoglu, conegut constructor i Mustafa Demir, alcalde de Fatih, un dels districtes més importants i, alhora, conservadors d'Istanbul. Arran de les detencions, van sortir a la llum nombroses irregularitats en coneguts projectes i obres clau del govern de l'AKP, com el tren subterrani que creua el Bòsfor, Marmaray, o licitacions del TOKI, institució que edifica pisos de protecció oficial.

Tot i la magnitud de les protestes que van esclatar al parc Gezi el juny de 2013, que van aconseguir pressionar el govern i van posar fi a la situació de passivitat social dels últims anys, la darrera operació policial ha estat interpretada com un veritable primer punt d'inflexió en les relacions i els equilibris de poder hegemònics d'aquests darrers deu anys. Diversos mitjans de comunicació han analitzat la possible implicació en el cas de la comuni-

tat religiosa liderada per Fethullah Gülen, que posseeix una àmplia xarxa d'escoles i acadèmies privades i que, des de 2002, havia estat un dels principals aliats del govern, arran de les intencions del primer ministre Recep Tayyip Erdogan de reformar el sistema educatiu i eliminar les acadèmies privades.

La resposta d'Erdogan va arribar ràpidament, amb les destitucions dels directors de la policia encarregats del cas. A les primeres declaracions que va fer, el primer ministre no va esmentar paraules com corrupció o suborn i es va dedicar a llançar amenaces als fiscals i a alertar d'un complot internacional per perjudicar el país. Així doncs, ha reprès la retòrica *geziana* de condemnar altra gent i dirigir-se al poble com el seu únic representant, tot fent contínues referències religioses. En resum, al llarg d'aquests dies, més de 100 càrrecs directius de la policia i un nombre superior d'ajudants i oficials han estat destituïts o traslladats i els fiscals responsables han estat apartats del cas.

Diversos càrrecs polítics i els fills de tres ministres acusats de suborn, corrupció, blanqueig de diners i contraban d'or

Tot i la insistència del govern en la seva transparència i innocència, el 25 de desembre, els tres ministres que tenien fills implicats en el cas van presentar la seva dimissió. Poques hores després, Erdogan va anunciar un nou gabinet de ministres amb deu canvis per encetar amb èxit les eleccions municipals del març vinent.

A poc a poc, han començat a sorgir veus crítiques dins el partit, fins ara unit al voltant del seu líder i sense cap tipus de discòrdia interna aparent. L'exministre Erdogan Bayraktar, durant les seves primeres declaracions després de dimidir, va insinuar que el primer ministre també ho

hauria de fer. Tres diputats de l'AKP van presentar la seva dimissió després que el partit els obrís un procés disciplinari pel fet d'haver parlat dels casos de corrupció en públic. El líder religiós Fethullah Gülen, en un vídeo emès a les televisions i les xarxes socials, va condemnar els corruptes a través d'un sermó, fet que obre un cisma quasi definitiu entre ambdues parts (l'AKP i el grup Gülen) i que, de retruc, faria perdre una part dels votants del partit.

Tanmateix, a excepció dels mitjans del grup Gülen, la majoria dels grups mediàtics s'ha mantingut en la línia del govern, han alertat d'una conspiració per fer caure el primer ministre i han declarat il·legal el procés judicial. El 4 de gener, Erdogan es va reunir amb els responsables dels mitjans de comunicació afins i, l'endemà, les portades dels principals diaris van remarcar el complot i la il·legalitat de l'operació.

Un manifestant sosté una pancarta amb les fotografies del primer ministre turc Tayyip Erdogan i el clergue Fethullah Gülen durant una protesta a Istanbul el 30 de desembre de 2013 / OSMAN ORSAL

Els diaris alternatius denuncien que Erdogan es dediqui a criticar el poder judicial després d'haver-lo reformat fa tres anys i després que diversos processos judicials similars a l'actual acabessin detenint i empresonant un gran nombre de militars, càrrecs polítics i periodistes amb el suport del govern (els casos Ergenekon i Balyoz). El primer ministre acaba d'anunciar la necessitat de reformar, de nou, el sistema judicial per crear un òrgan que controli la judicatura i la fiscalia.

Més enllà de la realitat, de la corrupció crònica que afecta països com Turquia i altres del Mediterrani, el debat públic s'ha centrat a analitzar quines conseqüències tindrà aquest escàndol en la credibilitat del partit i si tot plegat significarà el principi de la fi de l'AKP, de la seva hegemonia i d'un règim democràtic que, progressivament, ha esdevingut autoritari. ◀

ja som

1883

subscriptores

informa't, contrasta, comparteix i... subscriu-t'hi

/ NÚRIA FRAGO

EXPRESSIONS

Preses en lluita, història amagada de la transició

L'editorial Virus publica 'Cárceles en llamas' un llibre de César Lorenzo Rubio sobre el procés de transformació de les presons espanyoles des dels darrers anys del franquisme fins arribar al sistema penitenciari actual.

Abel Rebollo
@La_Directa

Cárceles en llamas. El moviment de presos socials en la Transició és una obra necessària perquè explica extensament i de manera rigorosa la situació carcerària de finals del franquisme, però, sobretot -i més important- les lluites a les presons durant la transició. També aborda la problemàtica actual en un epíleg.

És un llibre interessant perquè ens ajuda a contextualitzar el moviment de lluita dels presos i les preses socials durant un període d'efervescència social, els anys posteriors a la dictadura i la seva continuació democràtica. També és important perquè, parafrasejant una revista mural que es feia en aquell temps, *Quienes no tienen el derecho a la palabra la toman ya*, explica la història dels que no tenen dret a la paraula: les persones preses. És necessari recordar la llarga lluita dels presos socials ja que, com ells mateixos ens recordaven, eren presos de la societat capitalista.

El gener de 1977, la Coordinadora de Presos en Lucha (COPEL) es va presentar a la majoria de les presons de l'Estat

El juliol de 1976, el govern monàrquic de l'Estat espanyol, successor del dictador Franco, va decretar una amnistia parcial per a les preses i els presos polítics. Aquest fet fa augmentar la tensió a les presons, principalment entre el col·lectiu dels presos anomenats *comuns*, que reaccionen davant al greuge de quedar exclòs d'aquesta mesura. El 31 de

/ LOURDES LAO

juliol, esclata un motí a la presó madrilenya de Carabanchel que no és simplement un esclat de ràbia, sinó que es conseqüència de la coordinació clandestina dels presos, ja que va acompanyat de reivindicacions concretes: amnistia total i general, reforma del codi penal... El gener de 1977, la Coordinadora de Presos en Lucha (COPEL) es presenta a la majoria de les presons. Els anys 1977, 1978 i 1979 seran anys de lluita intensa: els motins se succeeixen, les presons s'incendien, els presos s'autolesionen, hi ha vagues de fam i de feina als tallers carceràris... El pres pren consciència de la seva situació: és un pres social.

Malgrat la política de repressió -cel·les de càstig, dispersió, pallisses, tortures i assassinats-, la població reclusa s'autoorganitza i la lluita continua. Al carrer, la solidaritat amb la lluita de les preses s'estén socialment, apareixen els Comitès de

suport a la COPEL, com a moviment de solidaritat amb la lluita de les preses i les seves famílies, però també per difondre una crítica radical contra les presons, el poder judicial i la societat carcerària.

Malgrat la política de repressió ferotge, la població reclusa va aconseguir autoorganitzar-se i lluitar

L'any 1978, l'Estat espanyol va posar en marxa una ofensiva política carcerària. El cap d'Institucions Penitenciàries va morir arran d'un atemptat reivindicat pels GRAPO i el va succeir un advocat molt ambiciós, García Valdés, que va preparar una reforma de la llei penitenciària mentre continuava amb la repressió-

que es va imposar, finalment, el setembre de 1979. La nova llei penitenciària significarà reblar el clau.

Aquesta llarga lluita, que es va perllongar els anys 1976, 77, 78 i 79, i el seu rastre, que es pot seguir fins al 1983 i que va fer visible una part de la societat que estava tancada darrere els murs de les presons, és el que ens presenta aquest llibre. El rigor amb què es documenta i el testimoniatge directe de bona part dels implicats fan que ens trobem davant d'un document imprescindible, que mostra una qüestió social que la història oficial s'estima més no recordar perquè caigui en l'oblit. ◀

+info:
Cárceles en llamas. El moviment de presos socials en la Transició
César Lorenzo Rubio
Editorial Virus, 2013

Eichmann, Arendt, Milgram i la desobediència

Quan el compliment de les normes contradiu els nostres principis

Paco Esteve i Beneito
@onparledada

Qui creu no s'equivoca, assegura el refrany. Qui s'equivoca, en tot cas, és qui mana. Perquè l'obediència implica una transacció de la responsabilitat de l'execució a l'ordenant, de qui obeeix a qui mana. El problema, però, arriba quan les ordres de l'autoritat qüestionen principis morals o impliquen alguna mena d'agressió desproporcionada a una altra persona.

UN EXPERIMENT REVELADOR

Corrien els primers anys 60 quan Stanley Milgram, professor de la Universitat de Yale, es va quedar perplex en sentir els arguments amb què Adolf Eichmann es defensava durant el seu judici a Jerusalem. Acusat de cometre crims contra la humanitat durant el règim nazi, l'ex-tinent coronel de les SS no se'n sentia responsable i assegurava que només complia ordres. Com bé va observar Hannah Arendt, Eichmann no era ben bé un sàdic, sinó més aviat una persona normal i corrent, un ciutadà exemplar que només complia la legalitat del règim vigent. Va ser llavors, que Milgram va tenir la idea de fer un experiment de psicologia social que avalués la quantitat de dolor que podia infligir un individu a un altre simplement perquè li ho demanava l'autoritat.

Un subjecte voluntari (el professor), a les ordres d'un investigador, aplicava una descàrrega elèctrica a una persona (l'alumna) cada vegada que aquesta feia una pregunta de memorització. La intensitat de les descàrregues anava augmentant a poc a poc fins a arribar a extrems letals. El professor creia que participava en un experiment sobre la capacitat dels electroxocs per reforçar la memòria, però, en realitat, les descàrregues no existien i tot plegat només servia per avaluar el grau d'obediència del

professor a l'autoritat de l'investigador. El resultat de Milgram, publicat a *Obedience to Authority: An Experimental View*, va ser esfereïdor: dues tercers parts dels subjectes estudiats (prop del 65%) arribaven a completar tota la sèrie de descàrregues elèctriques creixents, malgrat els crits (simulats) de dolor de les alumnes, només perquè els ho demanava l'investigador.

ELS LÍMITS DE L'OBEDIÈNCIA

L'experiment de Milgram demostra que l'obediència té uns límits, però que no són clars i, de retruc, convida implícitament a qüestionar l'autoritat. Ja sabem que som animals socials, que ens fem a nosaltres mateixes a través de la interacció amb les altres. Des de petites, si més no inicialment, aprenem a través d'introjeccions. Ens ensenyen a creure el que ens diu l'autoritat (pares, mares, professores, caps, capellans, metges, policies...) i a obeir les seves ordres. Obeïm els pares i les mares perquè no s'enfadin i ens estimin, fem els deures per aprovar els estudis... i, un bon dia, ens envien a la guerra.

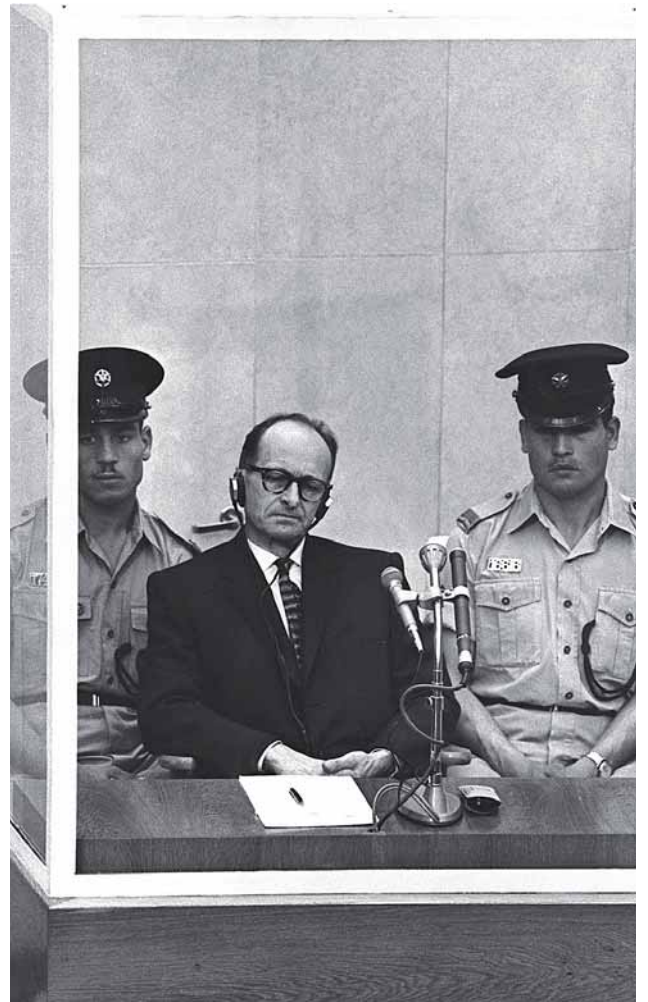
“Si la història del segle xx ens ha ensenyat alguna cosa, és a desobeir”

Parlar de termes tan abstractes com *autoritat* o *obediència* ens pot conduir fàcilment a un dilema ètic. A més, són paraules massa reduccionistes: hi ha molts tipus d'autoritats i no és el mateix l'autoritat reconeguda que la imposada pel poder de les armes o la coacció. Per descomptat, l'autoritat establerta de manera legítima constitueix un pilar de tot grup social. La posició de l'autoritat transmet estabilitat i seguretat i això cohesionava el grup i l'ajuda a marcar-se i assolir objectius col·lectius. Però, què passa quan l'autoritat es desemmascara

com a incompetent, quan perd la credibilitat o la legitimitat? Què passa quan dicta ordres que entren en conflicte amb una altra font d'autoritat, com ara els valors morals?

MILGRAM REVISITED

El documental *Le Jeu de la mort* (2009) és un exemple molt interessant d'una actualització de l'experiment de Milgram. La diferència principal respecte a la versió original radica en el fet que el laboratori ha estat substituït per un plató de televisió i l'investigador (representant de l'autoritat en la versió original de l'experiment) ara és la *show woman*, de manera que la persona concursant (abans professor) creu participar en un concurs televisiu en comptes d'un experiment sobre la memòria. La resta és ben semblant a les condicions originals. Tanmateix, el resultat és igualment aterridor, o més: el programa fictici *La Zone Extrême* arribava a un 80% d'obediència cega. El motiu? L'autoritat que exerceix la presentadora, les càmeres i el públic. Un dels psicòlegs socials que

Adolf Eichmann durant el judici a Jerusalem l'any 1961

apareixen al documental comentant-ne les dades fa una observació molt aclaridora, segons la qual la televisió en si és una autoritat de tipus *flux* i no jeràrquic. És a dir, la televisió no és una autoritat personificada en una figura humana superior per coneixements o rang; tampoc no constitueix una constel·lació de valors inviolables, com poden ser *la raça*, *la pàtria*, *la religió* o una ideologia.

“Quan una llei és injusta, el més just és desobeir-la”

La televisió és una mena de flux d'energia i, per tant, branda una autoritat que ens confronta públicament amb la resta de la gent. L'anàlisi que en fa el documental constitueix una crítica de pes als mitjans de masses com a nova autoritat.

Un altre exemple, també ben revelador i on apareix una altra actualització de l'experiment de Milgram, és *The Heist*, de Derren Brown. En aquest programa, el polèmic il·lusionista televisiu

es demana si serà capaç de condicionar una persona fins al punt de fer-li cometre una il·legalitat: assaltar un furgó blindat. Mitjançant diversos experiments, Brown selecciona, d'entre un grup de persones voluntàries, la més *mal-leable*. Doncs bé, una de les proves que empra el programa televisiu per avaluar la *mal-leabilitat* (és a dir, l'obediència a l'autoritat) de les participants és, precisament, una rèplica exacta del clàssic experiment de Milgram.

Les participants a l'experiment original devien pensar, al cap i a la fi, que ho estaven fent bé, que havien de fer ben feta la feina que els havien encarregat. Que tot era pel bé de les víctimes. Qui arribava al màxim dels 450V devia sentir que complia amb la tasca encomanada i qui abandonava se sabia una vençuda. Fixeu-vos en l'expressió de les poques participants de *Le Jeu de la mort* que decideixen, en contra de la voluntat de la presentadora i del públic, deixar de subministrar descàrregues elèctriques: és una expressió de perdedora, de no haver pogut arribar al final. D'haver tingut massa escrúpols. La realitat, ens sembla ara, és tota la contrària: la vencedora és la vençuda. Les persones que avantsen el seu criteri al de l'autoritat mereixen el reconeixement d'heroïnes: són les desobedients, les que es revolten. Com diu un altre especialista consultat a *Le Jeu de la mort*: "Si la història del segle xx ens ha ensenyat alguna cosa, és a desobeir".

DIGUEM NO

Avui dia, la desobediència civil a l'estil de Thoreau o de Martin Luther King constitueix una de les principals formes de lluita social pacífica a Occident. No cal que sigui una desobediència sistemàtica, sinó la que l'individu considera justa: "Quan una llei és injusta, el més just és desobeir-la", en paraules de Gandhi. Fixem-nos que també rep el nom, ben significatiu, d'objecció de consciència. L'oposició a una ordre que considerem injusta és una de les mostres més clares de dignitat humana. Es reforça, a més, amb la influència de la minoria activa sobre la majoria i aquesta influència funciona, precisament, pel seu compromís i la seva fermesa insubornables, també a nivell individual.

L'oposició a una ordre que considerem injusta és una de les mostres més clares de dignitat humana

La desobediència civil es torna a plantejar com una qüestió actual en una situació de repressions socials com les que vivim avui dia. El nou poder donat a les policies privades, la fèrria disciplina dels partits polítics o les accions de les PAH posen damunt la taula, una vegada més, que ningú no pot escapar-se de la seva responsabilitat individual. La lliçió de

Milgram cobra, així, una actualitat radical. Esdevé desobediència civil a l'estil d'aquell home que s'enfrontava tot sol als tancs a Tiananmen, és la no-violència i són les vagues de fam, la lluita de la consciència contra l'apartheid i *L'homme revolté* de Camus. És la dignitat de revoltar-se. ◀

Acció dels laioflautes a la Ciutat de la Justícia l'abril de 2013
/ PAU BARRENA

La banalitat del mal

El 1961, Hannah Arendt va anar a Jerusalem a cobrir el judici d'Eichmann com a enviada especial de *The New Yorker* i va publicar els reportatges al llibre *Eichmann a Jerusalem (la banalitat del mal)*. La pel·lícula de Margarethe Von Trotta, *Hannah Arendt*, estrenada el 2013, se centra en el procés d'elaboració dels reportatges i en les nombroses crítiques que va rebre per no posicionar-se incondicionalment d'acord amb la versió oficial jueva. No debades, Arendt criticà els jueus que, per salvar la pròpia pell, van col·laborar amb els nazis en les deportacions massives i fins i tot va posar en dubte la capacitat d'Israel de jutjar els líders de l'Holocaust. Però l'aportació més controvertida del seu treball va ser la que va anomenar "banalitat del mal".

Exactament el que van fer els nazis amb els jueus es va repetir durant els judicis dels jueus als nazis: deshumanitzar l'enemic. I Hannah Arendt va desvelar que Eichmann no era cap monstre ni un fanàtic, sinó més aviat un ciutadà corrent amb un alt sentit del deure, que no va sucumbir a la temptació de la bondat, un sacrificat treballador conscient de la feina redemptora que se li havia encomanat. El mal, doncs, com una cosa senzilla i, més que senzilla, banal. Ella va anar una mica més al fons: el problema d'aquests nazis era la incapacitat de pensar per si mateixos, la incapacitat d'empatitzar amb les víctimes, precisament, perquè havien estat rigorosament deshumanitzades.

+info:

— L'experiment de Milgram, www.youtube.com/watch?v=8rocRcUOWfW
— *Le Jeu de la mort*, www.youtube.com/watch?v=P7CCKPQV6jc
— *The Heist*, de Derren Brown: <http://vimeo.com/1677179>
— *Hannah Arendt*, de Margarethe Von Trotta (2013)

FLOK Society, construir una economia social del coneixement

Dissenyar una economia basada en el coneixement lliure, comú, obert i compartit és l'objectiu d'aquesta iniciativa nascuda a l'Equador de la confluència entre moviments socials i govern.

Manel León
@serotoninaeh

El projecte FLOK Society (Free/Libre Open Knowledge Society) pretén desencadenar i coordinar un procés participatiu per dissenyar un canvi de model productiu cap a una societat del coneixement col·laboratiu.

FLOK Society és un projecte de disseny i planificació d'una economia social del coneixement que es basa en l'educació oberta, la cultura i la comunicació lliures, el coneixement obert i compartit, les infraestructures tècniques obertes (hardware i software lliures, ciberseguretat...) i la recuperació de sabers ancestrals.

FLOK Society considera la filosofia indígena com una part de la matriu conceptual d'aquest model. El *Sumak Yachay*, que també és un dels noms del projecte, és una concepció del coneixement en termes d'harmonia i procumú. Xabier Barandiaran, un dels membres de FLOK, explica que es tracta "d'una *pachamama* (mare terra) del coneixement, que és el que ens agradaria impulsar com a idea força del projecte; recuperar totes les formes de producció i distribució dels coneixements ancestrals en una base més contemporània que els integri amb tots els coneixements de software lliure". Així, el document marc *Sumak Yachay. Esdevenir Societat del Coneixement Comú i Obert. Dissenyant la FLOK Society* situa les arrels del projecte en la cultura indígena andina i les lluites comunitàries per protegir els sabers ancestrals i els recursos naturals de l'espoli i els monopolis biotecnològics i culturals de les grans indústries, així com en els moviments socials *hacktivistes* que, des del software lliure (com és el sistema operatiu GNU/Linux) defensen el coneixement obert en àrees com les biotecnologies, la cultura o l'accés al coneixement científic.

UN PROJECTE OBERT A LA SOCIETAT
Xabier Barandiaran, un dels autors del document marc, explica que hi ha tres corrents que conflueixen en aquest projecte. En primer lloc, els moviments socials de l'Equador, en concret, l'Associació de Software Lliure de Ecuador. En segon

lloc, tot el ciberespai del comú, del p2p, del copyleft i del software lliure, que busca un Estat que sigui capaç de crear una economia postcapitalista diferent a la de la propietat intel·lectual. I en tercer lloc, hi ha tres òrgans del govern equatorià: l'Institut de Altos Estudios Nacionales, que lidera el procés; la Secretaría de Estado de Educación Superior, Ciencia, Tecnología e Innovación, i el Ministerio Coordinador de Conocimiento y Talento Humano.

El disseny d'aquesta economia social del coneixement es vol fer de manera col·laborativa i transparent. Amb aquesta finalitat, s'ha creat un grup de recerca multicultural i interdisciplinari que incorpora investigadors, juristes, *hackers*, activistes i empresariats i que intenta incorporar els sectors més desafavorits de la societat. S'està treballant a través de documents oberts a Internet (en forma de wiki) i d'una xarxa de trobades físiques i virtuals, que convergiran el mes d'abril en una cimera que serà un "punt de trobada entre activistes locals, investigadors internacionals, assembleàries i treballadores públiques i a partir de la qual es debatrà i s'elaboraran documents programàtics que puguin tenir una aplicació legislativa i nacional".

"Cap país no ha fet el pas de construir una matriu productiva a escala nacional basada en el coneixement lliure"

A més, "per als sectors socials que es troben amb la necessitat d'empendar-se en aquestes matèries, estem desenvolupant materials i tallers educatius que busquen involucrar la gent en la definició d'aquesta futura societat del coneixement comú i obert". En aquests tallers, oberts a les comunitats, es generen debats, es comparteixen opinions i es fan propostes a través de tècniques com el teatre de l'oprimit. Per exemple, la història que explica Oscar Vera, facilitador del taller d'Esmeraldas, al voltant d'un diàleg entre un professor universitari i una dona camperola, desplaçada de Colòmbia. "A mi em va costar fer l'estudi,

per què he de regalar-lo?", expressava el professor. "Jo només aconsegueixo superar-me si els que estan al meu costat també se superen", contestava la dona.

CONEXEMENT LLIBRE

L'economia social del coneixement no és un concepte nou; arreu del món, existeixen iniciatives basades en el coneixement obert, com els bancs de llavors, les comunitats *hackers* de software lliure, el desenvolupament de medicaments genèrics, les editorials científiques obertes, les cooperatives agrícoles, les xarxes de connectivitat lliures com Guifi.net o el disseny col·laboratiu de màquines de construcció i agricultura a un preu més baix que les ofertes del mercat.

Però, fins ara, com explica Barandiaran, cap país no s'ho ha plantejat com un rept real. "Hi ha exemples fragmentats: Hamburg té l'Ajuntament equipat amb software lliure i l'Índia decideix fer un parèntesi en les lleis de patents de medicaments, però cap país no ha fet el pas de construir una matriu productiva a escala nacional basada en el coneixement lliure o el software lliure".

L'objectiu de FLOK Society és, en aquest sentit, dissenyar un model econòmic i social, que anomenen un "eco-

El disseny d'aquesta economia social del coneixement es vol fer de manera col·laborativa i transparent

sistema complet de coneixement lliure". Amb aquesta finalitat, treballen en diferents àmbits temàtics: hardware i connectivitat (xarxes virtuals lliures, sistemes d'autogestió energètica per a zones rurals...); implementació de software lliure a l'educació i a les administracions públiques; cultura lliure i sostenibilitat de les autories; educació i societat del coneixement (*copyleft* en llibres de text i reconeixement de l'educació no formal i els sabers no acadèmics); polítiques científiques (producció col·laborativa científica, Open Access i Open Data en ciència); procomú immaterial industrial, bio/nano tecnologies i biodiversitat (alternatives a patents industrials, *open design* per a la indústria local i autogestió, defensa contra l'espoli de les riqueses genètiques i biotecnològiques de la natura, salut i indústria farmacèutica); territorialització del treball cognitiu (coneixement i infraestructura des de i per a les comunitats); Open Data, transparència i TIC a l'administració pública; seguretat cibernètica (sobirania tecnològica i empoderament social en ciberseguretat). ◀

+info:
flokociety.org

POCA BROMA.

A partir d'ara, la **T-10** també es podrà adquirir a les joieries del passeig de Gràcia.

Estupor en el món de la medicina: troben un fetus inviable allotjat al cervell de **Gallardón**.

Tips d'agafar refredats als descampats, els col·lectius dels baixos fons demanen poder llogar cel·les als **CIE** per poder clavar pallisses amb intimitat i calefacció.

DIARI D'UN MODERAT Un nadal dialogant

Quines festes més maques que acabem de passar! Tota la família reunida a taula, els petits, cada cop més grans i els grans, cada cop més savis. Quin goig veure que la tradició es manté amb salut de ferro. Aquest any, òbviament, les nostres pregàries han estat per a aquelles persones que pateixen amb més intensitat una crisi que ens toca a tots.

He de dir, però, que hi va haver un moment una mica delicat durant el dinar de Nadal, precisament per culpa d'un nouvingut, el xicot de la Lourdes, la meva neboda. Ja va fer una cara estranya quan es va assabentar que la nit anterior havíem anat tots, com la gran família que som, a la missa del Gall. Després, no sé com va anar la conversa, però em va burxar amb la *dit-xosa* consulta. Jo, que no perdo els estrepes per minúcies, amb voluntat pedagògica, li vaig explicar que hem d'apostar pel diàleg amb Espanya, sense oblidar les nostres demandes legítimes.

-Ah, tu ets de la tercera via - em va dir en to de falsa sorpresa, mentre la Yaremi em servia el pollastre. -Us esteu fent la *picha un lio* (sic). En realitat, és més senzill: veus aquest pollastre? -i va assenyalar la gran plata que sostenia la Yaremi. -Què tries, menjar-te'l tu o que algú altre se'l mengi per tu?

Jo, pausadament, li vaig dir que no és qüestió de blancs o negres, que el que cal és parlar, que la política és l'art de l'entesa. Aleshores, ell em va arrabassar el plat i em va etzibar: "Tu dialoga amb el pollastre, que jo, mentrestant, me'l cruspiré. Què me'n dius?".

L'alvarito, un altre nebot meu, un noi ferm, però una mica brusc, va saltar-li a sobre com una fera i ja la vam tenir organitzada. Gràcies a Déu, vam aconseguir bastir ponts de diàleg i la sang no va arribar al riu.

Ai, Jorge, tens més raó que un sant!

FEL

Jo li vaig dir que no és qüestió de blancs o negres, que la política és l'art de l'entesa

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito

REGAL DE NADAL

Mixtape Barrinternet

Per celebrar el nostre primer aniversari a la **DIRECTA**, hem preparat un *mixtape* que es pot descarregar o escoltar online. Esperem que us agradi, ho podeu trobar aquí:

<https://soundcloud.com/barrinternet/primer-aniversari>

CULTURA LLIURE

Nova llei de propietat intel·lectual a l'Equador

L'Equador derogarà la llei de propietat intel·lectual i treballarà, des de zero, en un nou text basat en l'economia del coneixement.

René Ramírez, secretari d'Educació Superior Ciència i Tecnologia i Innovació ha anunciat que l'Equador derogarà la llei de propietat i reestructurarà l'Institut Equatorià de Propietat Intel·lectual (IEPI) per l'excés de "proteccionisme" amb què actua.

El govern de l'Equador planeja una reestructuració completa de l'IEPI, amb l'objectiu d'adaptar-lo al context actual, ja que no compleix amb els objectius pels quals es va fundar. Segons René Ramírez, el país necessita la difusió del coneixement i, per tant, la idea és transformar l'economia i el teixit productiu de l'Equador per dependre menys de la

importació basant-se en l'economia del coneixement.

La nova llei de propietat intel·lectual es redactarà durant el primer trimestre de 2014 perquè es pugui dur a l'assemblea per a la seva aprovació i tramitació.

A *Barrinternet* estem molt contentes de veure que s'elaboren lleis que intenten resoldre els problemes reals i s'adapten al context en què ens movem per deixar de mantenir de manera artificial models de negoci que són obsolets i arcaics.

link: <http://alt1040.com/2013/12/ecuador-lllei-propietat-intel·lectual>.

DARTH VADER

Missatge de nadal de Snowden: La privadesa importa

La cadena de televisió britànica Channel 4 prepara un missatge de nadal alternatiu cada any triant un personatge que representi la societat civil. Aquest any, la persona triada ha estat Edward Snowden, l'exanalista de l'NSA que, durant el 2013, ha revelat els detalls tècnics de l'espionatge massiu que desenvolupen els governs als ciutadans i que es troba refugiat actualment a Rússia. Us transcrivim el missatge íntegre i us recordem que, com diu Edward, la privacitat importa:

"Hola i bon nadal. És un honor tenir l'oportunitat de dirigir-me a vostès i a la seva família aquest any. Recentment, vam aprendre que els nostres governs, treballant de manera concertada, han creat un sistema global de vigilància massiva per veure tot el que fem. L'escriptor britànic George Orwell ens va advertir sobre els perills d'aquest tipus d'informació. Els tipus de recol·lecció que es descriu en aquest llibre -micròfons i càmeres de vídeo, televisions que ens observen- no són res comparat amb el que tenim disponible avui dia. Tenim sensors a les butxaques que ens segueixen el rastre allà on anem. Pensen en el que significa això per a la privadesa de la persona comuna. Un nen nascut avui creixerà sense cap concepció sobre la privadesa. Mai no sabrà què significa tenir un moment de privadesa, un pensament que no pugui ser gravat ni analitzat. I aquest és el problema, perquè la privadesa importa. La

privadesa és el que ens permet determinar qui som i qui volem ser. Les converses que es produeixen avui determinaran el grau de confiança que podem dipositar en la tecnologia que ens envolta i en el govern que la regula. Junts, podem trobar un balanç més bo. Acabem la vigilància massiva. I recordem al govern que, si realment vol saber com ens sentim, preguntar sempre serà més econòmic que espionar. A tots els que són allà fora escoltant, gràcies i bon nadal".

Si vols veure el vídeo del missatge, el pots veure aquí: <http://www.youtube.com/watch?v=8iuLkLkWefxs>

WEBS

Comentaris porno en fotos d'estoc

Les fotos d'estoc són fotografies a gran escala que es fan servir per il·lustrar tota mena de continguts publicitaris. Les agències les compren i les utilitzen per il·lustrar molts anuncis sense haver de fer les seves pròpies sessions de fotos. En general, són imatges de gent triomfadora, feliç i somrient, que trobem gairebé a tot arreu. Aquesta web combina aquest tipus d'imatges amb comentaris de la xarxa porno *pornhub* per obtenir resultats que les desconstrueixin.

<http://pornhubcommentsonstockphotos.tumblr.com/>

WEBS

Fashion or porn

El joc és molt senzill, es tracta de distingir si la foto és d'un *set* de revista de moda o d'una escena porno, però és força difícil; costa passar dels quatre encerts.

www.nssmag.com/en/fashion-or-porn

HAN SOLO

Xat xifrat a prova d'agències d'intel·ligència

Bitorrent ha anunciat que està desenvolupant un sistema de missatgeria instantània que no usa servidors, sinó que dependrà del protocol peer-to-peer (p2p). No s'empraran noms d'usuàries, s'utilitzaran claus públiques de xifrat per protegir les comunicacions i les usuàries s'identificaran a través de parells de claus xifrades i no per *nicknames*.

El servei de xat es troba en fase *alpha*, però et pots registrar i provar-ho aquí: <http://labs.bitorrent.com/experiments/bitorrent-xat.html>

Tanquem els CIE Solidaritat amb les persones preses Prou tortures!

11/1 BARCELONA

El dia 31 de desembre, coincidint amb la mobilització solidària amb les persones preses i pel tancament dels CIE, un intern del Centre d'Internament per Estrangers de la Zona Franca va fer una trucada per denunciar que s'estaven produint agressions i pallisses a l'interior d'aquest centre. Els dies posteriors, es van contrastar els fets i, el 2 de gener, es va saber que hi havia un grup de 40 presos que portaven quatre dies en vaga de fam per protestar contra les condicions de vida miserables en què viuen i les contínues vexacions que pateixen per part d'un grup de funcionaris del centre. Els CIE no són altra cosa que presons on es tanquen, s'aïllen i es torturen persones, on es castiga la pobresa, la rebel·lia i el simple fet de no tenir un passaport europeu. Són, juntament amb les batudes i les fronteres, la materialització de la repressió feixista de l'Estat contra les immigrants pobres. Les presons i els centres d'internament d'estrangers estan plens de pobres. La gran majoria de preses de l'Estat provenen de famílies amb feines precàries o en situació d'atur de llarga durada, amb sous baixos i unes condicions de vida pèssimes. Un terç d'aquestes persones són immigrants i, per tant, objecte d'una persecució notablement més gran per part del racisme institucional, representat per la policia i les clíniques institucionals de la democràcia. Els CIE són espais on es tanca la gent pel sol fet de no tenir els papers en regla. No has d'haver comès cap delicte perquè t'hi tanquin. No hi ha cap persona amb poder adquisitiu tancada dins un CIE i el destí de les persones que hi són retingudes és, massa sovint, la deportació sense garanties cap als seus països d'origen.

MANIFESTACIÓ: 16:30h Plaça d'Espanya, 17h CIE Zona Franca. Org: Solidàries amb les preses

DV10^{/01}

CALDES DE MONTBUI
Concert amb Cece Giannotti
(Pop rock - blues - jazz)

20:30h El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista. Corredossos de baix, 1. Acompanyat dels músics Francesc Chaparro a la percussió, Matias Miguez al baix i Raul del Moral a la guitarra, ens oferirà un repertori amb cançons dels seus últims treballs.

GRANOLLERS
Xerrada-presentació dels llibres
Los amigos de Durruti. Historia y antología de textos i *El terror Estalinista en Barcelona (1938)*

18:30h Anònims, Menjars i Pensars. C. Ricomà, 57. Amb Agustín Guillamón, autor dels llibres. Org: Assembla Llibertària del Vallès Oriental i Anònims

SÓLLER

Fogueró del Col·lectiu Albaïna
A partir de les 20h al Casal La Victòria. C. Victòria, 44. Amb concert de Torrat i Bullit. Ni tots dimonis, ni tots sants. Més info: collectualbaïna.wordpress.com

DS11^{/01}

CALDES DE MONTBUI

Cicle de Documental Musical amb Clàssic Abums: Screamadelica
18:30h El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista. Corredossos de baix, 1. Dirigit per George Scott. Amb l'àlbum seminal *Screamadelica* (1991), Primal Scream va definir una generació. La barreja de rock'n'roll, dance, dub i gospel va capturar l'esperit del moment dels primers 90 i el so i la imatge del disc es van convertir en símbols quintaessencials de l'era de l'*acid house*.

GRANOLLERS
Presentació del Comitè
per la Llibertat d'Arenas

19h Anònims, Menjars i Pensars. Manuel Pérez Martínez, camarada Arenas, secretari general del PCE (r). Org: Socors Roig Internacional-Catalunya. Més info: www.reixa-sri.blogspot.com

TARRAGONA
Sorteig Pro-Okupació

19h Ateneu Llibertari Alomà. C. Misser Sitges, 9. Concert de hip-hop, sopar popular i karaoke hortera. Números de la rifa a la venda a partir del dia 9 al mateix Ateneu.

DG12^{/01}

BARCELONA
Cicle Fòrum: Cinema Gitano.
"Lola vende Cá" (2000; 92 minuts; dir. Llorenç Soler)

19h Banc Expropiat. Travessera de Gràcia, 181. *Lola vende cá* és una història de gitano i gitana a l'any 2000. Lola és una gitana d'origen incert. Va ser adoptada, just acabada de néixer, per una família gitana i va créixer d'acord amb els costums i les tradicions d'aquest poble. A punt d'acabar el batxillerat, Lola es planteja, en contra de la seva família i el seu entorn social, continuar els estudis i fer la carrera de magisteri. Però, just en aquest moment, apareix l'amor en la figura de Joan, un gitano de la seva edat. La noia es debat entre seguir els dictats del seu cor i formar una família o bé seguir el seu impuls de continuar estudiant, malgrat els costums gitans.

CALDES DE MONTBUI
II Cicle de Jazz Vermut
amb Movin'Ves (jazz fusió)

13h El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista. Corredossos de baix, 1. Trio d'orgue, guitarra i bateria amb repertori d'estàndards de jazz i temes propis. En el marc del II Cicle de Jazz Vermut. Més info: iicicledejazzcentre.blogspot.com

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107,1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com
Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org
Ràdio Maiva 105FM València www.radiomaiva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dènia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de la plaça d'Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30S NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. Iv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de falgua

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 9

Temperatures superiors a les habituals per l'època. Se superaran els 20 graus a molts punts. Ambient assolellat a tot arreu.

DIVENDRES 10

Augment dels núvols a la tarda a les comarques de ponent i del sud. Temperatures suaus, amb absència de glaçades.

DISSABTE 11

Una petita àrea inestable portarà ruixats al matí i al migdia a la costa i a les comarques de muntanya. Més humitat i fresqueta.

DIUMENGE 12

Es trencaran els núvols i predominarà la presència del sol. L'ambient serà una mica més fred, sobretot a l'interior.

DILLUNS 13

Baixada progressiva de temperatures, amb alguns ruixats dispersos a la meitat nord de Catalunya i l'interior del País Valencià.

DIMARTS 14

Torna l'ambient hivernal, amb ruixats de neu al Pirineu i núvols a la resta. Ruixats, ventades i més fred els dies posteriors.

/ ROBERT BONET

«A través de la **pressió** i l'**acció directa**, podem ampliar les conquestes»

Quan prens consciència de les idees llibertàries?

Hi vaig entrar en contacte quan estudiava secundària a São Paulo, on vaig participar de les mobilitzacions contra l'Acord de Lliure Comerç d'Amèrica Llatina (ALCA), un projecte obertament imperialista. Allò em va dur a involucrar-me a publicacions anarquistes i al Moviment Passe Livre (MPL), un espai assembleari i antiautoritari on he adquirit bona part de la meva formació.

“Volem que, al Brasil, l'anarquisme es vegi com una part més de l'estratègia socialista”

Aquest moviment, sorgit el 2005 arran la Revolta da Catraca contra l'augment del transport a Florianópolis, ha reviscolat de nou. Què ha passat?

Durant aquests anys, el transport públic no ha estat prioritari pels governs de les ciutats, que en tenen la competència. En lloc d'això, han afavorit la indústria de l'automòbil abocant-hi grans quantitats de recursos amb l'argument d'aturar la crisi. Però la demanda d'una Tarifa Zero pels estudiants ja l'havíem plantejada fa anys, quan el Partit dels Treballadors (PT) estava a la prefectura de São Paulo. També el 2003, la *Revolta do Buzú* va posar de

manifest que el transport era un qüestió cabdal perquè, si no hi tens accés, difícilment pots accedir a l'educació, la salut i la resta de serveis concertats.

Els governs de Lula da Silva i Dilma Rousseff han estat incapaços de donar-hi resposta?

Precisament, el Moviment Passe Livre sorgeix per denunciar les polítiques públiques a les grans ciutats. És allà on el transport s'ha abordat com una mercaderia, no com un bé bàsic. I la contestació sorgeix entre els joves i els sectors del PT descontents amb els seus representants.

Què significa ser llibertari al Brasil?

Suposa defensar una lluita diferent de la dels partits i els sindicats tradicionals, molt segregats per l'estratègia institucional i l'afany de triomfar a les urnes. I també ser independents del govern federal, al qual no ataquem, però tampoc donem suport. Fer que el Moviment Passe Livre tingui aquesta pràctica ha estat la gran aportació dels llibertaris.

Què més impregna de sentit llibertari el MPL?

L'acció directa. Noam Chomsky en parla quan es refereix a la Teoria de la gàbia. Ell diu que l'Estat és com una gàbia i, davant d'això, nosaltres pretenem que radicalitzi la seva democràcia. És a través de l'acció popular que podem ampliar les conquestes, com ara que l'article 6 de la Constitució inclogui el dret al transport al costat de drets tan bàsics com l'educació o la salut. Un objectiu pel qual

farem un plebiscit que afegeixi pressió a la demanda.

Quina incidència té l'anarquisme al Brasil?

Estem a les ocupacions del Moviment Sense Terra (MST), als sindicats alternatius o a les campanyes contra la militarització de la policia o la repressió als centres penitenciaris, on la Coordinadora Anarquista Brasileira és molt activa. Però, a més de pressionar, fem cursos de pensament llibertari i classes pel jovent que es prepara per entrar a la universitat, a banda de promoure l'anarcoturisme i algunes cooperatives, com les que estan sorgint a Rio.

Què us diferencia dels grups llibertaris europeus?

Al Brasil, hem fet una interpretació pròpia de l'anarquisme, basada en una dimensió més popular de les nostres pràctiques; lluny, doncs, de l'endogàmia i l'estètica contracultural amb què sol identificar-se. Volem que es vegi com una part més de l'estratègia socialista, al servei del canvi i la transformació social.

Ets optimista pel que fa a les mobilitzacions?

Cal mantenir-les perquè l'Estat amplii els drets i deixi d'afavorir el capitalisme immobiliari, com s'ha comprovat amb la celebració del mundial de futbol. Per això és necessari acumular forces atraient els sectors del PT crítics amb la política oficial del govern. Només així podrem combatre el mercat i construir les alternatives. ♦

Victor Khaled

Activista llibertari del Brasil

Ja fa deu anys de les grans mobilitzacions pel transport públic al Brasil. Arran d'aquelles protestes, des de les universitats i altres àmbits, va néixer el Moviment Passe Livre (MPL), que a hores d'ara s'estén en petites assemblees arreu del país. Sota aquest paraigua, hi conviuen diferents sectors polítics, si bé la cultura llibertària ha impregnat la seva activitat. Un dels portaveus és Victor Khaled, militant del Col·lectiu Anarquista Bandera Negra de l'Estat de Santa Catarina, inserit a la Coordinadora Anarquista Brasileira (CAB), que, junament amb altres companyes, dinamitza les campanyes per l'accés universal al transport públic, la clau de volta pel desenvolupament de la població. Als seus 27 anys, aquest empleat a un institut de geografia a Florianópolis fa seu l'ideari d'Errico Malatesta quan considera que l'important de les conquestes –que no concessions– és la manera d'assolir-les, ja que això “permet que els moviments i les persones s'empoderin per avançar cap a condicions de vida més justes i igualitàries”.